Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1210 — ՇԱԲԱԹ 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 — 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 «Ն. Տ.»

10 ՓԱՐԱ

ՏԱՐԻ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՂՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

اورمنیوجه سورهانتاغ سی نك صاحب امتیازی د. ج. ك

باب عالی جاده سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԻ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ
ուել է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԴԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՄԱԽՍՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՄԱԽՍՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԱՄ. ՍԿՍԻՆ
Ա Մ Է Ն Ա Մ Ս Ո Ց
10 ին 20 ին եւ 30 ին

ՅԱՆՈՒՑԱԻՄԻ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց
համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՒՐՇԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
Ա.Ա.Ս.ՈՑՆԵՐԸ Ս.ՐՇԱԼՈՑՍԻՆ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՕՏԱՐԻ ՄԸ ԿԱՐՏԻՔԸ

Այս վերջին մէկ քանի ամիսներուն մէջ մանկութիւնները չատցան։

Ժամանակին ցուցուցած ենք այն թերիները զորս կը ներկայացնէ այս մանկութիւններու կարգադրութիւնը։ Ժամանակ մը ի վեր, սակայն, մանկութիւնները ի նոյոյ ծանր հանգամանք մը առին, և իրենց թիւը մեծապէս աւելցաւ։

Ակռ առաջ քիչ վաճառականը, երբ իր գործառնութեանց հասնելու չափ դրամական միջոցներէ զրկուէր, կրցածին չափ վճարում կ'ընէր։ Իր պահանջատէրերուն սոսկումին մղուելով և իր գործերը խանգարման մատնուելով, խարդախ միջոցներով կ'աշխատէր կրցածին չափ դրամ մէկ կողմ դնել։ Իր մանկութիւնը շատ մը դէպքերու առիթ կուտար, բայց քիչը չէր պատրաստեր ս անկութիւնը։

Այսօր բանն այնպէս չէ։

Վաճառականներ, որոնց առնելիքները պարտքերէն աւելի են, ճարտար կերպով իրենց մանկութիւնը կը պատրաստեն։ Մեծ քանակութեամբ ապրանք բերել կուտան և շուտով դրամի կը վերածեն զանոնք, իրենց անշարժ կալուածները իրենց կնոջ վրայ կը դարձնեն, կեղծ պահանջատէրեր կը ստեղծեն իրենց պահանջի կողմը նուազ ցուցնելու համար, որպէս զի ծօցօրտաքօին առնուն կարենան օրէնքին պահանջած մեծաւասնութիւնը ի նպատակ իրենց ապահովել, իրենց գիրերը կը կեղծեն ու և է կերպով կը գոհացնեն իրենց լարեկամներն ու ազգականները, և երբ ամէն բան պատրաստ ըլլայ, այն ատեն ո և է մէկու մը միջոցաւ իրենց մանկութիւնը պահանջել կուտան, և կամ նոյն իսկ իրենք դատարանին կը ներկայացնեն իրենց ծոմարները։

Կարգ մը մարդիկ կան, որոնք ինքզինքնուն ապօրէն կերպով փաստաբան անունը կուտան. մինչ իրենց տնտեսը մանկագիտութիւնն է մանկութիւններ կազմակերպել։ Ասոնցմէ ոմանք չատ ճարպիկ են, ու երբ գործ չունենան, իրե՛նք կը դիմեն վաճառականին

Մանկութիւնը հեշտակուելէն ետքը, գլխաւոր պահանջատէրերուն կամ ատենց ներկայացուցիչներուն՝ իրենց պահանջին համար կարեւոր գումարներ կ'առաջարկուին գաղանապէս։ Ասոնք ալ, փոխանակ զայրոյթով մերժելու այսպիսի առաջարկ մը, կը չանան առաջարկուած գումարը աւելցնել։ Եւ արդէն ի՞նչ կրնան ընել։ Եթէ չափազանց պահանջկոտ, անողոք ըլլան, փոքրամասնութեան կարգը պիտի դասուին, եւ պիտի հարկադրուին պաշտօնապէս որոշուելիք բաժինով գոհանալու որ 5 կամ 10 առ 100էն աւելի չըլլար ընդհանրապէս։

Ջօնքօրտաթօն ձեռք բերուելէն ետքը,—ատիկա՝ ձեռք կը բերուի միշտ,—վաճառականը կը սկսի իր առեւտուրին, եւ նորէն ուզածին չափ վարկ կը գտնէ, որովհետեւ մեր հրապարակին վրայ կը վխտան առեւտրական ներկայացուցիչները։ Գործարարները մեծ կորուստներ ընելու վտանգին կ'ենթարկուին, իրրեւ ներկայացուցիչ ընտրելով իրենց առաջին անգամ հանդիպած մարդը, և երբեմն ալ այնպիսի խեղճեր, որոնք հոս հաստատուած են՝ իրենց տէրը ամէնէն չնչին պաշտօն մը չկրնալով գտնել, և որոնք խարէութիւններ են յաճախ։

Լաւ առեւտրական գործակալներ կան մեր հրապարակին վրայ, և դժուար չէ զանոնք գտնել։ Ուստի անհրաժեշտ է որ ներկայացուցիչ մը ընտրելէ առաջ, խնամով՝ շատ խնամով տեղեկութիւններ քաղուին ընտրուելիք մարդուն վրայ, ոչ միայն ներկայացուած յանձնարարագրերէն, այլև, ու մանաւանդ, Պոլսոյ հրապարակին վրայ զանազան աղբիւրներէ։

Ուրիշ կերպ վարմունք մը, այսինքն իր վաճառականական տունը, իր առեւտրական ֆիրման ներկայացնելու պաշտօնը յանձնելը անծանօթի մը, այն ատիճան ապուշ բան մըն է որ, այս ծուռ ընթացքին հետեւող գործարանատէրերը երբ դրամական կորուստներ կ'ընեն, պզտիկ բաժին մը չէ որ ունին անոր չարժառիթին մէջ։

ԷՄԻՆԷՍՊ ՃԻՒՈ
(ՆԱԽԱԳԱՀ ՊՈԼՍՈՑ ՖՐԱՆՍ. ԱՒԵՏԻՍ, ՍԵՆԵԿԱՒ)

ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՐԲԵԻԸ

Այսօր տօն է Սրբոյն Սահակայ Պարթեւ հայրապետին, եւ կ'արժէ յիշատակել սա սովորոյթը որ դեռ կը կատարուի գաւառներու մէջ։

Մեր գեղջուկ տղեկներուն սիրական սուրբն է սա զոր Մեծն-պապուկ կ'անուանենք։ Նոքա սուրբ Սարգսի յաջորդող օրերուն մէջ հարց կ'անեն. «Պա՛պ, մա՛մ, չեկաւ Մեծն-պապուկը»։ Շաբաթ առաւօտուն պապ կամ մամ, միշտ տան մէկ տարէկը, ժամէն գալով տուն կը մտնէ և կը ժողվէ անոնցիները և սեղանի կը նստեցնէ և ինք իր թէ կը մկրտի։ Ցանկարծ նա կ'երեւի գըլուխը խոշոր սրածայր քուդզ դրած, ի ձեռին ահագին գաւազան մը և կանգնակի ի վար ոչխարների գզաթ (փհօսթքի) ձգած. ի տես նորա ծիծաղները և քրքիջներ կը սկսին, իսկ նա գինի կարասին երթալով, մէկ մէկ բաժակ կուտայ ամէնուն ըստ կարգի։ «Ողջո՛ւ Մեծն-Պապուկը, հազար բարով մեր Բարեկենդան»։ Ամէն տնեցի պարտաւոր է տարեցին աջը համբուրել, որ կը մըրմնջէ.

«Լաւ լուսաւորչին,—Հաւատք ջըրհաւոսին,— Հայ Քրիստոնէին— Մեռնի՛մ հաւատքին»։

Տան էն պզտիկը կ'աղաղակէ. «Մ'վ է Մեծն-պապուկը»։ Տարեցը կը պատասխանէ.

«Լուսաւորչի լոյս արեւն է— Մեր ժամերուն լոյս ճրագն է—Մեր տուներուն չէնն ու չնորհքն է—Մեր վանքերուն զարդն ու ոյրն է...»։

Ցետոյ սեղան կը նստին։ Տարեցը հացն ու բաժակը կ'առնու ըսելով և եւրեցս խաչակնքելով.

«Օրըս բարով — Տունըս լուսով — Հաց ու գինի — Տայ Տէր բարով»։

Ցետոյ կ'առնու բաժակը ըսելով. «Ան որ իմ անուս է հակառակ» և կ'արտասանէ հին, շա՛տ հին սա անէծքը.

«Օրըն չարով— Աչուին կաւով— Աստուած ի խռով — Աւուրս յոլով— Մեծուն բլով — Սեղդի ի ծով»։

Սահակ Պարթեւի տօնէն կը սկսին բարեկենդանական բոլոր ուրախութիւնները և անճարակները ու հարսնիքները. բայց անճարակ մնալ չըլլար, վասնզի ամէն տուն անճարակ աղջատին հարսնեւունը կը լեցնեն ամէն կերպ բարիքով, Մեծ-պապուկի բարկութենէն վախնալով։

«ԱՆԴԻՐ»էն

(ՅԱՐՈՒՆԱԿԸԼԻ)

400 ՈՍԿԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՄԱՐ

Երէկուան Սուրհանդակին միջոցաւ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէր թէ Պէրոթի վարիչանալ Յովակիմ էֆ. Թոփսաղալեանի կատած 400 ֆրանս. ոսկիի գումարը ստացած է Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարքարանէն,—ուր ատանդ ձգուած էր,— մէկ տարեկան 24 ոսկի տոկոսովը միկտեղ։ Առաջին հոգեհանգիստը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի։

Հանգուցեալ Թոփսաղալեան մեծահարուստ մարդ մը չէր։ Եթէ ուրիշներ հազիւ կը յօժարին իրենց մեծագումար հարստութենէն բաժին մը հանել ո և է բարեպատակ հաստատութեան, Թոփսաղալեան, ճշմարտապէս բարեսիրտ մարդ, իր ամբողջ հարստութիւնն է որ կը կտակէ բարեգործական հաստատութեան մը, միեւնոյն ատեն ապահովելով իր կտակին գործադրութիւնը։

Հետեւաբար կ'արժէ որ ճանչցնենք հանգուցեալը, անոր մէկ համառօտ կենսագրութիւնը գծելով։

Յովակիմ Թոփսաղալեան ծնած է Տրապիզոն, 1840ին։ Մնողքը խիստ աղքատ ըլլալով, անկարող գտնուած է կանոնաւոր վարժարան մը դնելու, հետեւաբար Յովակիմ տեղւոյն վարժարանին մէջ պարզ գրել կարդալ մը սորված է։ Բան տարեկան հասակին մէջ պանդխտութեան կ'ելլէ։ Պաթում, Թիֆլիզ, Շուշի, Երեւան, Ախալցխա եւ ռուսական ուրիշ քաղաքներ բաւական տարիներ դեգերելէ վերջ, էջմիածին ուխտի կ'երթայ։ Էջմիածինէն կը վերադառնայ Վան, Պիթլիս, Մուշ. Ս. Կարապետ ալ կ'երթայ։ Բաւական տարիներ այս քաղաքներն ալ չրջելով, կը մտադրէ Ս. Երուսաղէմ երթալ։ 1885ին կը հասնի Երուսաղէմ. ուխտը կատարելէ վերջ կ'որոշէ Յոպպէ իջնել և հոն հաստատուիլ՝ առեւտրական գործով մը պարապելու մտադրութեամբ։ Յոպպէի մեր վանքին կից մթերանոց մը կը վարձէ եւ կը սկսի նպարավաճառութեամբ և գինեպանութեամբ զբաղիլ։

Մաքսատան բոլոր պաշտօնեաները համարեա իր յաճախորդներն էին, երբեմն ասոնցմէ ոմանց կերակուրն ալ ինքը կը պատրաստէր։ Սոյն գործին ու խանութին մէջ ամբողջ 12 տարի մնաց։ Օր մը անակնկալ հիւանդութեան մը ենթարկուելով, թողուց գործն ու խանութը և մեկնեցաւ Կիպրոս։ Բնաւորութեամբ եւ կենցաղով հեզաբարոյ էր, կրօնքին ու հաւատքին մէջ հաստատամիտ. երկայնահասակ, թուխ եւ վոխակազմութեամբ մը ունէր։ Պէտք է յիշել նաև որ Հիւանդանոցի կատած 400 ֆրանս. ոսկին 12 տարուան ընթացքի մէջ խնայողութեամբ ունեցած էր այդ խանութին մէջ։

Կիպրոս մեկնելէն առաջ կտակը կարգադրած էր։ Կիպրոսի մէջ երբէք գործի չի ձեռնարկեր։ Հոն ժամանակ մը մնալէ վերջ հիւանդութիւնը երթալով կը ծանրանայ, ուստի Յովակիմ էֆ. նորէն կը դառնայ Յոպպէ, ուր առանձին սենեակ մը վարձելով կ'ապրի։ 1902 մայիսին հիւանդութիւնը վտանգաւոր աստիճանի հասնելուն, բժիշկներու խորհուրդով Պէրութ կ'երթայ եւ հոն վանքին մէջ կը հիւրասիրուի քանի մը օր։ Հոն տեսուչ Տ Ներսէս վարդապետ, իր ինդրանքը յանձնարարական գիր մը կուտայ Պէրութի Գերմանի հիւանդանոցին տեսչութեան, ուր կ'ընդունուի ձրիապէս դարմանուելու։ Հիւանդանոց մտնելէն ութ օր վերջ բժշկական գործողութիւն մը կը կատարուի վրան, քանի մը օր վերջ կը կանչէ տեղւոյն կիւլպենկեան ան ներկայացուցիչ Յովհաննէս էֆ. Կիւլպենկեանը, որուն կը յանձնէ 400 ոսկիի կտակագիր մուրհակը՝ գանձելի Երուսաղէմի Ցունաց վանքէն։ Մահուանէն երկու օր առաջ Տ. Ներսէս վ.ը կանչած էր որ կը փութայ հիւանդանոց։ Յովակիմ էֆ. զգալով իր մօտալուտ մահը, հանգարտ սրտով կը խոստովանութեան պահուն կը յայտնէ 400 ոսկիի կտակը, ինչպէս նաև թուղթը Կիւլպենկեան էֆ.ի յանձնելը, մուրհակ մըն ալ՝ 14 ոսկիի՝ Տ. Ներսէս վ.ի կը յանձնէ եւ կը խնդրէ որ այդ դրամը գանձէ և յատկացնէ իր թաղման ծախքերուն, գերեզմանին վրայ չիրիմ մը կանգնելու եւ երիցս հոգեհանգիստ կատարելու եկեղեցւոյ մէջ։

Հանգուցեալին կամքը անվրէպ կը գործադրուի, փառաւոր թաղում մը ըլլալով եւ գերեզմանին վրայ քար մը դրուելով։ Հանգուցեալին վերջին կամացհամեմատ Յոպպէի մէջ ունեցած կարասիներն ալ աճապարդի հանուելով, արժէքը՝ 18-20 ոսկի ստացած է Երուսաղէմի վանքը։ Թոփսաղալեան ամուրի էր, և Տրապիզոնի մէջ ունի միայն երկու քոյրեր և մօտաւոր ու հեռաւոր մէկ քանի ազգականներ։

ՅՕՏԱՐԴ ՄԷՋԵՐՑԻՆ

ԻՐԱՒԱՐՋՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ամէն մարդ բան մը ըլլալու համար կը ծնի։

Բասթէօն ծնաւ Բասթէօն ըլլալու համար, Շէքսպիր ծնաւ Շէքսպիր ըլլալու համար, և մենք ծնանք... մարդ չըլլալու համար։

Երբ մենք կ'ըսեմ, դուք առնուելու պատճառ մը չունիք, քանի որ խօսքս իմ եւ եղբօրս վրայ է, երկու գերազանց դէպումներ, որ բացի խելացիութենէ՝ ուրիշ ամէն ձիրքերով իրարու հետ կը մրցինք։

Մեր վարժապետը ու բարեյիշատակ հայրիկը չափազանց համամիտ էին սա կէտին մէջ թէ մենք երբէք մարդ չպիտի ըլլանք։

Մենք ալ՝ իբր օրինակելի զաւակներ ու աշակերտներ՝ մեր բոլոր ճիգերը թափեցինք այդ երկու յարգելի անձերուն գուշակութիւնները ի դերեւ չհանելու համար։

Բայց որովհետեւ այս անցաւոր աշխարհին մէջ ամէն մարդ պէտք է բանով մը զբաղի... գոնէ ի ցոյց մարդկան, մենք ալ՝ անանկացած քսմիսիօնէր մը քով հինգ ամսուան ուշախութեան մը մէջ մտած արդար իրաւունքներով՝ գործակալութեան սենեակ մը բացինք, անթիքաւոր նամակի թուղթեր, պահարաններ, կնիքներ, այցետոմսեր պատրաստեցինք եւ բերանիս բացած սկանք սպասել գործի, որ ապահովաբար մանանայով պիտի գար։ Սակայն հակառակ մեր գործակալութեան պարունակած չահեկան ճիւղերուն, (մանաւանդ գործակալութիւն ալ ընելու մտադիր էինք), յաճախորդ ըսուած տարօրինակ երեւոյթին երեսը բնաւ չէինք տեսներ և դժբաղդաբար եղանակը ամառ ալ չըլլալով, որպէսզի ճանճ ալ չկար։

Մենք ալ գործերու լաւագոյն չըրջանի մը սպասելով, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն սիկառ կը ծխէինք։

* * *

Ամէն պարագայի մէջ ժամանակն ալ գէշ չէր անցներ։

Առաւօն «մեր» խանը կ'երթայինք։ (Թէեւ մեր գրասենեակին գտնուած խանը՝ մերը ըլլալու պատիւը վայելելէ շատ հեռու էր, սակայն պարապ տեղը ամառնային վճարելու ապուշութեան փոխարէն, այսչափ մըն ալ պարծենկոտութիւն ներելի է անշուշտ)։

Ես ու եղբայրս չափազանց լրջութեամբ մեր գրասեղաններուն առջեւ կ'անցնէինք, կաղամարնիս կը բանայինք, ակնոցնիս կը դնէինք, քիչ մը կը հաղայինք, քիչ մըն ալ կը խնչէինք և յետոյ կը սկսէինք... չարաթաթերթերուս հանելուկները լուծելու աշխատիլ։

Սանկ նանկ կէսօր կ'ըլլար։

Բայց որովհետեւ ճիշդ կէս օրին ճաշարան երթալը գործ չունենալ կը նշանակէ, մենք ալ կամայ ակամայ մեր ատամոքսներուն հետ բաւական պայքարելէ ետք, կէսօրէն կէս ժամ ետքը միայն կը գլխնէինք մեր պնակներուն առջեւ անցնիլ։

Ահա այս տեսակ կեանք մը կ'անցընէինք, մէկ կողմէ չաճախորդներուն գալուն և միւս կողմէ...

(Չա՛մտցայ ըսելու թէ Հնդկաստանի մէջ չատ հարուստ հօրեղբայր մը ունէինք, որուն միակ ժառանգորդները ըլլալու երջանկութիւնը կը վայելէինք։)

... Եւ միւս կողմէ այդ հօրեղբօր... մահուան սպասելով։

Օր մը նամակ մը առացանք մեր սիրելի հօրեղբօրմէն որով իր Պոլիս գալը կ'իմացնէր, մեզ իր տունը հրաւիրելով։

Որոշեցինք մէկ օրուան համար մեր գրասենեակը գոցել։

—Այսօր ալ կ'ելլայ չաճախորդ կուգայ, նկատեց եղբայրս։

Բարեբաղդաբար ան օրն ալ մէկը չեկաւ։

* * *

Երկուքս ալ իրարուետեւէ պագինք մեր հայրիկին աղբարիկին ճերմակ մօրուքը, եւ պատրաստուեցանք մեր սիրտերուն ամբողջ սիրազեղումը յայտնել։

Բայց ինչ եղաւ մեր յուսախաբութիւնը, երբ մեր հօրեղբայրը մեզի ներկայացուց չոր ու կարմրագոյն Անգլուհի մը, որուն հետ ամուսնացած էր ութ օր առաջ։

Վա՛յ չուշանորդի հօրեղբայր, վաթսուն տարի ակնկալութենէն ետք, ձերկէ միայն ինկած էր կնիկ մը առնել. «Գերզրնտան ասնրա նաղարա...»չպիտի ըսէիք դուք.

Սակայն մեր զգացածները յայտնի չըրինք. և մեր հօրեղբօր ճաշը ուտելէ ետք, սկսանք կամաց կամաց մխիթարուիլ՝ խորհելով թէ երկու ճաշ պակաս գրուած էր մեր ճաշարանի պարտքերու տետրակին մէջ։

Իրա՛ւ, մեր ակնկալած ժառանգութիւնը՝ հիմա ձեռքերնէս փախչելու առթին հաւանականութիւն մը ունէր, սակայն անշուշտ մենք ալ աւանակ չէինք. բնական է թէ անոր ալ բան մը պիտի տայինք։

Եւ որոշեցինք՝ զայն իր ծնողքին քով ղրկելու համար ճամբու ծախքը վճարել, քանի մը ոսկի ալ քսակը ղրկելով։

* * *

Հետեւեալ առտու իմացանք թէ մեր հօրեղբայրը մեռած էր։

Անմիջապէս մեր հօրեղբօրը տունը վաղեցինք, ուր մեր հայրիկին աղբարիկին կնիկը, երեսը արցունքներէն ուռած, անգլիերէն կը հեծկլտար։

Ժառանգութիւնը չիտակ մեզի կ'իյնար, քանի որ մեր սիրելի հօրեղբայրը առջի իրիկուընէ չէր գուշակած իր մահը։

Եւ երեսանց լալով ու սրտանց խրնդալով, որոշեցինք որ այդ վայրկեանէն սկսեալ մեր գործակալութիւնը «Մեծ Գործակալութիւն» անունը պիտի կրէր։

Մեր հօրեղբօր հարստութիւնը չեմ գիտեր քանի՛ հազար ոսկի էր, ուրկէ մնթալիք մը անգամ չէր իյնար կնկանը։

Սակայն անշուշտ մենք ալ աւանակ չէինք. բնական է թէ անոր ալ բան մը պիտի տայինք։

Եւ որոշեցինք՝ զայն իր ծնողքին քով ղրկելու համար ճամբու ծախքը վճարել, քանի մը ոսկի ալ քսակը դընելով։

* * *

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՒՆԸ (29

Ց. Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Թ.

—Ինչ կը մրմռաս ճանըմ, կ'ըսէ կինն անկողնոյն մէջ մէկ կողմէն միւսը դառնալով և գլուխը վերմակին մէջ խօթելով։

—Ինչ մի կը մռմռամ, դուն հանգիստ քնացա՛ր ա, մէյմըն ալ ինձի հարցուր քաշածս։

—Մի՛ պօռար, աղաքները պիտի արթընցնենս։

—Ջը պօռամ մի... ինչո՞ւ չեկար քիչ մը նստելու որ ես ալ քնանայի կոր մը։

—Ինչո՞ւս պէտք։

—Ինչո՞ւդ մի պէտք։

—Քեզի ըսէ։

—Ինձի՞ մի ըսեմ։

—Դուն պիտի փախցուներս, տէ՛ր ողորմիա, լմնցուր ա՛ւ. մէկ բանը չեն երկնցներ։

—Չեն մի երկնցներ։

—Դուն կը փախցուներս կոր, կրսէ կինն միւս կողմը դառնալով։

—Դուն կը փախցնե՞մ կոր մի...

Մերկեր աղան ինքնիրեն չարունակելով երկար մնանախօսութիւնն, անկողնին կը մտնէ։ Չկրնար քնանալ։ Մինչեւ առաւօտ անկողնոյ մէջ մէկ մ'ասղին մէկ մ'անդին դառնալով կանիծէ ու կ'անիծէ Դուկաս աղան։ Ու միւտ կը կրկնէ. «Վաղը գիշեր ալ քատայիֆ պիտի եթէ եղեր»։ Սա անհերսը անպիտանը, մազ մնաց որ պիտի ճամբեցնէր լինձի... ես ալ յանցանք ունիմ ա։ Բանէ ականջէն փողոցը նետէ, լմնայ երթայ, համբերելու բան չէ որ... իմ տունս քաղինո՞ է... Թող կորսուին ուրիշ աւղ խաղան իրենց բրիֆան...

Ժ.

Յոնարհութիւն կայ, խոնարհութիւն ալ կայ։

Ան մարդիկ որ բարձրանալու և ուրիշներն խոնարհեցնելու համար խոնարհութիւնը գործիք ըրած են իրենց։

Կան մարդիկ որ խոնարհութեան կը դիմեն, հարիւրին քսան զեղչելու համար իրենց պարտքէն։

Ճաճախ պատահած եմ այնպիսի մարդոց որ խոնարհութեան ապաւինած են, իրենց մէկ բարեկամը կողոպտելու համար։ Կը գանուին նաեւ մարդիկ որ խոնարհութեան մէջ գտած են մարդ խաբելու ամենէն դիւրին միջոցը։

Սակաւ են որ խոնարհ կըլլան խոնարհ ըլլալու համար։

Սպասելով որ մեր բարոյական ախտաբանութիւնն, որուն կը վայլէ ճառել այս նիւթին վրայ, ընդարձակօրէն խօսի այն անձանց վրայ որք խոնարհութիւնն խանութ ըրած են իրենց, անցնինք այսօր ներկայացնել անձ մ'որ կը խոնարհի բարձրանալու նպատակաւ միայն։

Արբոյն Թադէոսի և Բարթուղիմէոս ի առնախմբութենէն քանի մ'օր ետքը Յակոբոս աղա իր Բարթուղիմէոս անունն մէկ բարեկամին այցելութիւն կընէ, չնորհաւորութեան պարտքը կատարելու համար։

(Յարունակելի)

—Զգուշացէ՛ք ... ըսաւ փաստաբան մը. ամէն բան չէ լմնցած եւ տակաւին ժառանգութիւնը ձերը չէ. եթէ posthume... զաւակ մը ծնելու ըլլայ, ի՞նչ պիտի ընէք։

—Հօրեղբայրնիս շատ ծեր էր, մոռցանք։

—Սակայն կնիկը երիտասարդ է եւ տակաւին ինը ամիս ունի իր առջեւ, որուն միջոցին կրնայ շատ դիւրութեամբ պզտիկ լակոտ մը հանել մէջտեղ, որ ձեր քիթին խնդալով պիտի յափշտակէ ձեր ժառանգութիւնը։

Թո՛ւ, մեծ էշը ախտոն ենք մոռցեր։

* * *

Ու հետեւեալ օրը, առտուընէ մինչեւ իրիկուն, սկսանք խիստ հսկողութիւն մը ընել մեր հօրեղբօրկնկան վրայ։

Մեր երկուքէն միշտ մէկը կը սպասէր անոր քով. զայն պտոյտի կը տանէինք, թատրոն կը հրամցնէինք եւ կանոնաւորաբար ամէն գիշեր մինչեւ առտու դրանը առջեւ կը սպասէինք։

* * *

Առաջին շաբաթներուն միջոցին ո և է նշան չյայտնուեցաւ, եւ մենք ալ մէկուկէս ամիս ետքը մեր հսկողութենէն ձանձրացանք։

Արդէն մեր անգլուհի հօրեղբօրկնիկը գէշ կնիկ չէր, եւ posthume զաւակն ալ չէր կրնար ասկէ ետքը, որոշուած պայմանաժամին մէջ աշխարհ գալ։

Ա՛լ շաբաթը մէկ երկու անգամ միայն անոր տունը կ'երթայինք։

* * *

Մեր հօրեղբօր մահուընէն ի վեր չորս ամիս անցած էր, երբ յանկարծ օրին մէկը շատ գէշ լուր մը եկաւ մեր հօրեղբօր տունէն։

Քանի մը շաբաթէ ի վեր Անգլուհին ... անհանգիստ է եղեր։ Լայն peignoirներ կը հագնէր, փողոց ելած ատեն սեղմիրան չէր դներ։

Սակայն մեր հաշիւները մեզի կ'ապահովցնէին։

Posthume զաւակը ժամանակին չպիտի կրնար հասնիլ։

Ութուկէս ամիսներ անցան և ժառանգութեան ձեւակերպութիւնները աւարտած ըլլալով, քիչ օրէն պիտի տիրանայինք մեր հօրեղբօր հարստութեան։

Սակայն առտու մը կանուխ՝ երկտող մը ստացանք Անգլուհիին պառաւ սպասուհիէն.

«Ձեր հօրեղբօր կնիկը այս գիշեր ցաւերէ բռնուեցաւ։»

Քիչ մնաց կաթուածահար պիտի ըլլայինք։

Երկու եղբայր իրարու երես նայեցանք, և այս նայուածքը այնչափ «պերճախօս» էր որ անմիջապէս բանդալոննիս անցուցինք և շիտակ մեր հօրեղբօր կնկան տունը ինկանք։

Ճաշասենեակին մէջ, սեղանին մօտ նիհար ու անպեխ Անգլիացի մը նստած էր։

Այս պարոնը մեր հօրեղբօր կնկան եղբա՞յրը կամ cousinն էր արդեօք, թէ չուշանորդի բարեացակամ բարեկամ մը որ մեր ժառանգութիւնը ձեռքերնէս խլելու համար միջամտած էր։

Ինչ որ է, ամենայն քաղաքավարութեամբ իրար բարեւեցինք և մէյ մէկ աթոռի վրայ նստանք, մեր մահուան վճռին ակընդէտ։

* * *

Ատեն ատեն ցաւագին ու երկար հառաչներ կը լսուէին։

Երկու ժամ անցաւ։

Ցանկարծ ձայները աւելի սաստկացան։

Պառաւ սպասուհին դուռը բացաւ։

—Մանչ մը, ըսաւ և յետոյ աւելցուց.

—Մեռա՛ւ։

Կամաց մը սպասուհիին ետեւէն գացի։

—Մեռաւ, բայց ծնելէն ե՞տքը մեռաւ, թէ ծնելէն առաջ, հարցուցի։

—Ծնած ատենը մեռած էր։

Լուրջ ձեւով մը ճաշասենեակը մտայ և ականջներուս մէջէն կրկնեցի եղբօրս.

—Ծնած ատենը մեռա՛ծ էր։

Երկուքս ալ մեր զգացած ուրախութենէն պիտի մարէինք։

* * *

Հառաչները կը շարունակէին։

Մինդաբերութենէն ետք ալ խեղճ Անգլուհին կը չարչարուէր տակաւին, և մենք՝ հակառակ անոր չարամտութեան՝ կը ցաւէինք անոր վրայ և ինքնիրեննիս որոշեցինք անոր պզտիկ ամսական մը յատկացնել իբրև վարձատրութիւն այն posthume զաւակին որ ծնած ատենը մեռած էր։

Աղաղակները կը կրկնուէին։

—Խեղճ կնի՛կ, մըլտացինք ես ու եղբայրս յուզուած։

... Բայց ո՞րկէ ելաւ սա միւս բարակ ձայնը, ինչո՞ւ սենեակին դուռը բացուեցաւ, ինչո՞ւ պառաւ սպասուհին նորէն մէջտեղ ելաւ։

—Երկրորդ զաւակ մըն ալ եկաւ, մըլտաց սպասուհին. և ասիկայ մեռած չէ, կը ճուայ կոր...։

ԿԱՎՌՕՇ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՑՈՒՄ ԱՆԳԼ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ

Էտուըրտ Է. Թագաւորը անցեալ երեքշաբթի օրը կատարեց Անգլ. Խորհրդարանին չորրորդ նստաշրջանին բացումը։ Այդ օրը ամէն բան կը յիշեցնէր թագադրութեան շքեղ հանդէսները։ Փողոցներուն մէջ հետաքրքիրներու բազմութիւն մը խռնուած էր, և ճամբուն վրայ գտնուող ապարանքները, հանրային և անհատական շէնքերը զարդարուած էին գոյնզգոյն դրօշներով։ Պըքինկէմի պալատէն մինչեւ Խորհրդարան տանող ճամբուն երկու կողմը անձնապահ զինուորներու խումբ մը արքայական թափօրին անցքին վրայ շարուած էր կարգով։ Կէսօրը անցած էր, երբ հրետաձիգներու խումբ մը՝ Պըքինկէմի պալատին մերձակայ Բարքին մէջ թնդանօթներու արձակմամբ ծանոյց Թագաւորին և Թագուհիին ճամբայ ելլելը՝ Խորհրդարան երթալու համար։ Ժամը 1.20ին զրահապատ հեծելազօրքը առջեւէն, և վեցական ձիերով լծուած պալատական շքեղ կառքերէ կազմուած թափօրը ճամբայ ելաւ։ Պայծառ օդ մը կար։ Ժողովուրդը սրտագին ցոյցեր կ'ընէր ութ ձիերով լծուած արքայական կառքին անցած պահուն։ Թագաւորը մարաջախտի հագուստ կը կրէր, իսկ Թագուհին՝ թագադրութեան հանդէսին օրը հագած մարգարտայեռ և ականակուռ զարդերով շողշողուն ճերմակ շրջազգեստը։ Զինուորական նուագածուները զուարթ քայլերգներ կը զարնէին։ Ժողովուրդը շատ ուրախ էր. Թագաւորն ու Թագուհին անընդհատ գլխու շարժումներով շնորհակալութիւն կը յայտնէին ժողովուրդին համակրական ցոյցերուն։

Երբ թափօրը Խորհրդարանին շէնքին մօտ հասաւ, Թագաւորն ու Թագուհին նստասրահ առաջնորդուեցան, ուր աւանդական արարողութիւններէն ետքը, Թագաւորը սրահին ետեւի կողմը գտնուած երկրորդ գահուն քով տարաւ Թագուհին, և թեթեւ խոնարհութեամբ մը հրաւիրեց նստիլ անոր վրայ։ Ինք ալ նստաւ։ Քիչ ետքը Լորտերու Ժողովին գահերէց և դատական նախարար Լորտ Հոլզպըրի ծունկի գալով Թագաւորին առջեւ, Ն. Վեհափառութեան ճառոյն գահաճառին բնագիրը՝ մագաղաթի վրայ գրուած, զոր Էտուըրտ Է. առնելով, նստած, կարդաց բարձրաձայն։

ԳԱՀԱՃԱՌԸ

Գահաճառը նախ և առաջ կը յայտարարէ թէ օտար Տէրութեանց հետ Անգլիոյ ունեցած յարաբերութիւնները շարունակ բարեկամական են։ «Վենեզուէլեան նաւահանգիստներուն պաշարումն անհրաժեշտ դատուեցաւ, անգլիական դրօշին դէմ եղած նախատինքին և անգլիացի հպատակներու անձին և ստացուածքին դէմ եղած անիրաւութեանց համար. այդ պաշարումով էր որ վերջապէս ձեռք առնուեցան վէճի նիւթ եղող խնդիրներու կարգադրութեան յանգող բանակցութիւնները։» Թագաւորը գոհունակութիւնը կը յայտնէ որ այդ խնդիրը կարգադրուելով, վերջ տրուեցաւ պաշարող Տէրութեանց մարտանաւերուն թշնամական գործողութեանց։

Գահաճառը կը ծանուցանէ կնքումը այն դաշնագրին, որով Ալասքայի սահմանագծական խնդիրը իրաւարար ատեանի մը վճռին ենթարկուեցաւ։ Այս Սոմալիներու դէմ զրկուելիք արշաւախումբին կազմութեան համար անգլ. զօրաց Օպիա ցամաք հանուելու խնդիրը ծանուցանելով, այդ ձեռնարկութեան համար Իտալիոյ բարեկամական գործակցութիւնը կը յիշէ, և յոյս կը յայտնէ թէ զինուորական այդ գործողութեամբ կարելի պիտի ըլլայ վերջապէս այդ ցեղերը Անգլիոյ և Իտալիոյ թեւարկութեան տակ առնելով, անոնց ապագայ ձանձրացուցիչ խլրտումներուն առաջքն առնել։

«Հարաւ. Ափրիկէի բարգաւաճումը գոհացուցիչ կերպով յառաջ կ'երթայ. գաղթային նախարարին այցելութիւնը լաւագոյն արդիւնքներ ունեցաւ։ Լ. Միլնըրի հետ ունեցած իր խորհրդակցութիւնները շատ մեծ դիւրութիւններ ընծայեցին գաղթականութեանց զանազան դժուարին խնդրոց կարգադրութեան, և սխալ հասկցողութեանց պատճառները մէկդի ըրին։»

Գահաճառը յիշելով նաեւ Քանօ երկրին դէմ զրկուած անգլ. արշաւանքը, որ Էմիրին թշնամական ընթացքէն յառաջ եկած է, կը խօսի Տէլհիի մէջ կատարուած թագադրութեանց հանդէսներուն վրայ, եւ կ'ըսէ թէ այդ հանդէսները անօրինակ փայլով եւ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցան, ուր հարկատու իշխաններ, ցեղապետներ եւ Հնդկաստանի ամէն դասակարգի ժողովուրդը հաւատարմութեան եւ անձնուիրութեան ցոյցեր ըրին։ Թագաւորը խնդութիւն կը յայտնէ որ այդ հանդիսաւորութիւնները տեղի ունեցան ճիշդ այն ատեն, երբ Արեւմտեան Հնդկաստանի տնտեսական անձկութիւնն ու երաշտութիւնը վերջացան, եւ թէ այժմ ամբողջ Հնդկաստանի տնտեսական եւ առեւտրական ապագան տարիներէ ի վեր նմանը չտեսնուած բարգաւաճում մը եւ յուսալի վիճակ մը կը խոստանայ։

Գահաճառը ապա պիւտճէի վրայ խօսելով, դիտել կուտայ թէ որչափ որ շրջահայեաց զգուշութեամբ պատրաստուած ըլլայ, պարագաները անհրաժեշտ մեծ ծախքերու ենթարկած են երկիրն ու Տէրութիւնը։

Գահաճառը, ի մէջ այլոց, կ'առաջարկէ իռլանտացի վարձակալներուն դիւրութիւններ տալ ագարակներու գնման համար, ինչպէս նաեւ կատարելագործել վերջին նիստին մէջ որոշուած կրթական բարենորոգման ծրագիրը և ամբողջ Լոնտոնի մէջ ընդհանրացնել զայն։ Ասկէ զատ օրինագիծեր կ'առաջարկէ Պրիւսէլի շաքարի պայմանագրութեան տրամադրած յանձնառութեանց գործադրման, Հարաւ. Ափրիկէի զարգացման համար փոխառութեան մը երաշխաւորութեան, Լոնտոնի նաւահանգիստներու և տօքերուն վարչութեանց բարեկարգութեան, գործաւոր ալայոց աշխատութեան եւ ուրիշ տեղական խնդրոց կարգադրութեան համար։

Թագաւորը գահաճառին ընթերցումէն ետքն աղօթք մըն ալ կարդաց, և թափօրը վերստին կազմուելով դուրս ելաւ սրահէն։ Թագաւորը դարձեալ ժողովրդեան համակրանաց ցոյցերուն մէջէն անցնելով պալատ հասաւ կէս օրէ ետքը ժամ 3ին։

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆԻ ճամբորդութիւնը վերջացաւ երեքշաբթի օրը, որ ատեն Քէյփթաուն հասաւ Անգլիոյ գաղթային նախարարը։ Պ. Չէմպրլէն իր երկար ճամբորդութեան միջոցին 24 քաղաքներ և գիւղեր այցելեց, 32 ճառ խօսեցաւ, 50 պատգամաւորութիւն ընդունեց և 18 հացկերոյթներու մասնակցեցաւ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ մէջ սեւամորթներու և սպիտակամորթներու միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ կիրակի օրը։ Երկու սեւամորթ սպաննուեցան, 1 հոգի մահացու կերպով վիրաւորուեցաւ և 8 հոգի ալ ծանր վէրքեր առին։

ԷՏՈՒԸՐՏ Է. ԵՒ ԻՌԼԱՆՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Լոնտոնէն մասնաւոր աղբիւրէ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Էտուըրտ Թագաւորին ազդեցութիւնը մեծ դեր ունի այն հաշտարար քաղաքականութեան մէջ, որուն կը հետեւի այսօր անգլիական կառավարութիւնը՝ Իռլանտայի մասին։ Ն. Վեհափառութիւնը շատ կը փափաքի որ իռլանտական խնդիրը իր ամէն ճիւղերով կարգադրութեան ճամբուն մէջ դրուի։ Քաղաքական շրջանակներու մէջ վրոյց կը պտտի թէ Պ. Պալֆուր քանի մը օր առաջ Էտուըրտ Թագաւորին հետ ունեցած երկար տեսակցութեան մէջ, մասնաւորապէս այս խնդրին վրայ խօսած է։ Հաւանական կը կարծուի որ Թագաւորը իր ազդեցութիւնը ի գործ դնէ՝ Իռլանտայի հանդէպ լայն և հաշտարար քաղաքականութեան մը հետեւելու։ Թագաւորը կը փափաքի որ Հողային Օրինագծին աւելի լայն սահման մը տրուի։ Էտուըրտ Է. այս տարի Իռլանտա այցելել կ'ուզէ, և եթէ իռլանտական խնդիրը գոհացուցիչ ճամբու մը մէջ դրուի, հաւանական է որ այդ այցելութիւնը ամառը տեղի ունենայ։

ԿԱՏԱՂԻ ՄԵՆԱՄԱՐՏ ՄԸ տեղի ունեցաւ Բարիզի մէջ, շաբաթ օրը, Ալժէի նախորդ քաղաքապետին՝ Պ. Մաքս Ռէժիսի եւ Պ. Լապէրտէսքի միջեւ։ Երկու տարի առաջ այս պարոնները կռիւ մը ունեցան Ալժէի մէջ, ռիվոլվէրի շատ մը հարուածներ փոխանակելով։ Այս կռիւին յաջորդեց, այս անգամ Բարիզի մէջ սուրով մենամարտ մը, որ երկու օր տեւեց եւ որուն մէջ Պ. Լապէրտէսք յաղթական ելաւ։ Քանի մը օր առաջ ծանուցուեցաւ թէ երկու հակառակորդները հաշտուած են, բայց նոր կռիւ մը ծագեցաւ, եւ սրճարանի մը մէջ տեղի ունեցած վէճի մը իբրեւ հետեւանք, կրկնակ մենամարտ մը որոշուեցաւ, առաջինը սուրով՝ Պ. Պ. Մաքս Ռէժիսի և Լապէրտէսքի միջեւ, երկրորդը Պ. Պ. Մաքս Ռէժիսի և Լօտանի միջեւ։ Սուրով մենամարտը տեղի ունեցաւ շաբաթ կէս օրին։ Մենամարտը սկսելու վրայ էր, երբ Պ. Ռէժիս նորէն նախատեց Պ. Լապէրտէսքը, ըսելով թէ քաղաքապետական վարչութենէն կաշառք կ'առնէ և թէ ինք կ'արհամարհէ անոր պէս մարդը։ Պ. Լապէրտէսք, որ փորձ սուսերամարտիկ մըն է, առաջին վայրկեանին յաջողութիւն չահել սկսաւ, և կարծես կը խաղար Պ. Մաքս Ռէժիսի հետ, որ բոլոր ուժովը կը յարձակէր։ Վերջապէս Պ. Լապէրտէսք իր հակառակորդին մէկ հարուածը պարալը հանելով, սուրը անոր թեւը մխեց։ Զէնքը խոր մխուեցաւ և առատ արիւն հոսիլ սկսաւ։ Պ. Ռէժիս ուզեց շարունակել մենամարտը, բայց հակառակ իր բողոքին՝ բժիշկները և վկաները զէնքը առին ձեռքէն, ծայր աստիճան բարկացնելով մերեգնած մենամարտիկը։ Պ. Ռէժիս նորէն նախատեց Պ. Լապէրտէսքը, և երկու հակառակորդները բռունցքով կռիւ մը սկսան։ Պ. Մաքս Ռէժիս պնդեց որ երկրորդ գործն ալ անմիջապէս կարգադրուի, և հետեւաբար Պ. Լօտանի հետ որոշուած մենամարտն ալ սկսաւ։ Այս անգամ գործածուած զէնքերը ատրճանակներ էին։ Երկու հակառակորդները իրարու կրակ ըրին, բայց առանց ոեւէ արդիւնքի, և երբ հարուածները փոխանակուեցան Պ. Ռէժիս իր զէնքը օդին մէջ նետեց, և խնդալով սկսաւ քալել։ Կը կարծուի թէ ուրիշ խնդիրներ ալ պիտի ծագին, այս մենամարտներուն իբրեւ հետեւանք։

ԻՒՄՊԵՐՆԵՐՈՒՆ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐԸ.—«Բըթի Ժուռնալ»ի մէջ կը կարդանք.—«Տիկին Իւմպէռ զգալով որ մէկ կողմէ երեւակայական միլիոնները պարունակող հռչակաւոր դրամարկղը չի կրնար յաւիտեան շարունակել իրեն կատարել տրուած դերը, և միւս կողմէ տեսնելով թէ մօտալուտ աղէտի մը հաւանականութիւնը անհրաժեշտ կ'ընէ զանազան պատահականութիւններու համար պէտք ըլլալիք դրամագլուխներու ապահովութիւնը, 1901ին որոշեց ծախել ընտանիքին գոհարեղէնները, ձեռք բերելու համար կարեւոր գումար մը որ կրնար անհրաժեշտ դառնալ, քանի որ այդ վայրկենին մթին գոյներով կը ներկայանար իրեն ապագան։ Բարիզի, այս այնքան անգաղտնապահ քաղաքին մէջ ծախե՛լ իր շքեղ գոհարեղէնները, մտածելու անգամ չէր այս բանին վրայ։ Եթէ գոհարեղէններու այս վաճառումը երեւան ելլէր, ատիկայ խոստովանութիւնը պիտի ըլլար իրենց կործանումին, իրենց վարկը պիտի խախտուէր և նոյնիսկ բոլորովին պիտի կորսուէր, և հետեւաբար իրենց կատարեալ կործանումը առաջ պիտի գար։ Ուստի Թէրէզ որոշեց արտասահմանի մէջ ծախել իր ունեցած թանկագին գոհարեղէնները, որոնք իր «տանը» արտաքին շքեղ երեւոյթը կը կազմէին, մեծարժէք քարեր որոնք շատ անգամ կը ցուցադրուէին պարզամիտները խաբելու և փոխատուներուն վստահութիւն ներշնչելու համար։ Ռոմէն Տօրինեաքի յանձնուեցաւ իր քրոջը գոհարեղէնները Լոնտոն տանելու և հնար եղածին չափ գաղտնի կերպով անոր վաճառման գործը գլուխ հանելու գործը։ Ռոմէն Տօրինեաք այս գործը յաջողապէս կատարեց, ընկերակցութեամբ Անգլիացի փաստաբանի մը, և 1901 յուլիս 9 և 18ին Լոնտոնի ծանօթ յանձնակատարի մը կողմէ խնամով աճուրդի դրուելով վաճառուեցան Տիկին Իւմպէռի՝ գոհարեղէնները։ Վաճառուած առարկաներու ցուցակին վրայ սապէս գրուած էր.— «Այս առարկաները Ֆրանսացի նշանաւոր տիկնոջ մը կը պատկանին, և կը ծախուին ընտանեկան բաժանման մը պատճառաւ»։ Այս վաճառումէն 950000 ֆր. մտաւ Տիկին Իւմպէռի գրպանը, ինչ որ կը բացատրէ նոյն ընտանիքին վերջին ամիսներու մէջ վարած պերճ կեանքը, և ապահովութիւն կուտայ թէ Թէրէզ՝ «Ֆրանսացի նշանաւոր տիկինը» նքաւոր չպիտի ըլլայ, երբ իրեն և իր ընտանիքին համար հնչէ ազատութեան ժամը»։

ՎԱՐՁՈՒ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

Պոլիս, Պապը Ալի պողոտային վրայ 20 թիւ, «Սուրհանդակ»ի տպարանին մէջ տրամադրելի կան 3 սենեակ և մէկ սոֆա, որոնք շատ լաւ կը յարմարին բժիշկ, փաստաբան, ատամնաբոյժ, յանձնակատար ևն. անձերու իբրեւ գործատեղի։ Վարձել փափաքողները պէտք է դիմեն թերթիս տնօրէնութեան։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1903

1320 Տճկ.	ՕՐ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 8	1903 Լտ.
Զիլ-գատէ 23	ՇԱԲԱԹ, Սրբոյն Սահակայ Պարթեւ Հայրապետին մերոյ։ Ցն. Ցիշատակ մեռելոց և երկուց Թէոդորոսաց վկայից։	Փետր. 21
24	ՓԵՏՐ. 9 ✝ԿԻՐԱԿԻ, Դ. զկնի Ծննդեան. Նախատօնք։ Լո. Ցբանևրորդաց կիրակի։	22
ԿԷՍՕՐ 6.37		ԿԷՍՕՐ 6.13

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1886 փետր. 8ին կ'օծուի Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին, որ վաղեմի յունական եկեղեցի մըն է, քանիցս այրած և վերաշինուած։

—1841 փետր. 9ին կ'այրի Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին նախկին Պատրիարքարանը։ Այս տեղ կը նստէին Կ. Պոլսոյ Պատրիարքները՝ Գումգաբու փոխադրուելէ առաջ, այսինքն մինչեւ 1641։

—1855 փետր. 9ին կը բացուի Բարիզի Արեւելեան վարժարանը, որ յետոյ կոչուեցաւ Հայկազեան վարժարան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԼԵՀԵՐՈՒ ԴԻՄՈՒՄԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Ժամանակին գրուած էր արդէն Սուրհանդակի մէջ թէ՝ Ս. Կաթողիկոսը, ընդունելով հռոմէական եկեղեցիէն բաժնուելով ուրոյն եկեղեցի կազմող կարգ մը Լեհացիներու դիմումը, պատուէր է Ամերիկայի Առաջնորդ Սարաճեան եպսկ.ը որ անոնց ներկայացուցած քահանայացուները ձեռնադրէ եւ միանգամայն փափաքած էր ունենալ այդ Լեհացիներու դաւանութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ։ Լեհացիները իբր մէկ ամիս առաջ ժողով գումարելով, որոշեր են պաշտօնապէս Ս. Հայրապետին պահանջներուն, և իրենց գումարման մէջ տրուած որոշումը հանրագրութեամբ ղրկած են Սարաճեան եպսկ.ին։ Այդ հանրագրութիւնը ստորագրած են Լեհացի բոլոր եկեղեցականները եւ ժողովին դիւանը, եւ զայն ամերիկեան կառավարութեան հաստատել տուած են։ Այդ հանրագրութեամբ կը խոստանան.—Ա. Քանի որ ձեռնադրութիւն պիտի առնեն Ն. Ս. Օծութենէն, զայն իբր հոգեւոր պետ իրենց եկեղեցւոյ յիշել իրենց եկեղեցիներուն մէջ. Բ. Ասկէ վերջը եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնները միշտ Ս. Էջմիածին, կաթողիկոսներուն կատարել տալ։ Գ. Իրենց եկեղեցական առանձին կազմակերպութիւնը պահելով հանդերձ, կրօնական խնդիրներու մէջ, կաթողիկոսներու իրաւասութեան ներքեւ մնալ։ Սարաճեան եպսկ. այդ գիրը արդէն ղրկած է Էջմիածին։ Առաջին երկու կէտերը բաւական որոշ եւ հետեւաբար ըմբռնելի են, սակայն վերջին կէտը մութ եւ անհասկնալի կը մնայ. պէտք էր որ քիչ մը աւելի մանրամասնուէր թէ որո՛նք են այդ ակնարկուած կրօնական խնդիրները։ Թերեւս բաւ համարուի այսքան ծանօթութիւն եւ կամ աւելի մանրամասն տեղեկութիւն պահանջուի այնպիսի գործի մը համար, որ կարեւորութիւն ունի եկեղեցական տեսակէտով։

—ԲԱՐԻԶ տպուած անոր ողջոյն մասին բացուած դատը եւ անոր ելքը ծանօթ է արդէն մեր ընթերցողներուն։ 18 տղաքներէն միայն 9ը կը մնան եգ-

---

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

ԺԶ.

—Այո՛, մայր, իմ բոլոր հոգիովս...

—Եւ սակայն ինծի ըսիր այն ատենը, աղէկ կը յիշեմ, թէ այդ սէրը չպիտի ունենայիր, և թէ այդ ամուսնութիւնը անկարելի էր։

—Ըսի, այո՛։

—Դուն պիտի կռուէիր քու սիրոյդ դէմ, ըսիր, պիտի աշխատէիր որպէս զի այդ սիրոյդ առաջքը առնես։

—Կռուեցայ, մայր, իմ սիրոյս դէմ կռուեցայ, բայց քաջութիւնը պակսեցաւ որ շարունակեմ այդ կռիւս, պարտուեցայ այդ պայքարին մէջ։

—Չորս ամիս առաջ հարցուցի քեզի թէ ի՛նչ էր պատճառը որ արգելք կ'ըլլայ այդ ամուսնութեանդ. ըսիր ինծի որ այդ մասին բան մը չհարցնեմ քեզի. կը վախնայիր ատոնց մասին մանրամասնութեանց մէջ մտնելէ... Ես ալ չպնդեցի այլ եւս և գաղտնիքդ գաղտնիք մնաց... Այսօր սակայն պէտք է որ գիտնամ այդ գաղտնիքը, պէտք է որ այդ մանրամասնութիւնները ծանօթացնես ինծի։

—Պիտի փութամ ծանօթացնել ձեզի, մայր... Այն աղջիկը՝ զոր կը սիրեմ, Օր. Տըրիէօ կը կոչուի։ Անիկա ազնուական ընտանիքի մը չի պատկանիր։ Իր հայրը պառոն մըն է և իր մեծ հայրը Ժան Տըրիէօ կը կոչուէր, փաստաբան մը։

Դքսուհին արմուկը բազկաթոռին յենակին դրաւ և ճակատը ձեռքին մէջ՝ սկսաւ խորհիլ, յիշողութեան մէջ փնտռելով թէ ո՞վ կրնայիր ըլլալ այդ անունները։

Սիմիսմօն իր մօրը կը նայէր՝ անձկալից նայուածքով մը...

Ցանկարծ դքսուհին շարժում մը ըրաւ. յօնքերը պռստեց ու,

—Ժան Տըրիէօ՛, մրմնջեց, ինծի կը թուի թէ շատ ծանօթ անուն մըն է ատիկա, եթէ յիշողութիւնս չի խաբեր զիս, այդ Ժան Տըրիէօն փաստաբանութիւն կ'ընէր։

—Այո՛ մայր, փաստաբան մըն էր։

—Այդ Ժան Տըրիէօն չէ՞ր որ մեր գերդաստանին պատկանող անդամներէն մէկուն դէմ այնքան բուռն դատավարութիւն մը ունեցաւ։

Սիմիսմօն, հոգեվարքի մը չափ տժգունած, գլուխը վար կախեց, առանց բառ մը արտասանելու համարձակութիւնը ունենալու։

Այդ լռութիւնը բոլոր պատասխաններուն ամենէն խօսունն էր։

— Այսպէս,— յարեց դքսուհին, վայրկեան մը ինք ալ լուռ մնալէ ետքը— այսպէս, այդ միեւնոյն մարդուն թոռա՞նը հե՞տ է որ կ'ուզես ամուսնանալ։

— Ափսո՛ս, պատասխանեց Սիմիսմօն։

Ցետոյ դողդոջուն ձայնով մը աւելցուց.

— Բայց ի՞նչ յանցանք կրնայ ունենալ տասնըեօթը տարեկան աղջնակ մը իր մեծ-հօրը կատարած մէկ գործին մէջ։

Տիկին տը լա Թուռ-Լօտիէօ, փոխանակ պատասխանելու, ձեռքը լամբարին երկնցուց և վերցուց լուսամփոփը, այնպէս որ լոյսը ամբողջապէս երեւան հանեց Սիմիսմօնի կապարի գոյն առած դէմքը։

Մէկ քանի վայրկեան դքսուհին իր տղուն դէմքը դիտեց, սեւեռուն և խորին նայուածքով մը՝ ու ցաւագին զարմացում մը կը կարդացուէր։

—Սիմիսմօ՛ն, ըսաւ յետոյ տխուր ու հանդիսաւոր շեշտով, մատովը իրենց գերդաստանին մասնաւոր նշանը ցուցընելով, որ կը կախուէր զարդարանքներու մէջ՝ պատէն վար,— կը տեսնէ՞ք ասիկա, անանկ չէ՛։

—Այո՛, մայր։

—Ի՞նչ են ատոնք։

—Իմ ընտանիքիս յատկանշանը։

—Գիտէ՞ք նաեւ թէ որո՛նց լուսանկարներն են ասոնք։

—Ատոնք իմ նախնիքներուս լուսանկարներն են։

—Եւ ձեր նախնիքներուն պատմութիւնը, գիտէ՞ք ատիկա ալ։

—Կը կարծեմ թէ գիտեմ։

—Կը սխալիք, տղաս... Այդ պատմութիւնը չէք գիտեր դուք... Եթէ գիտնայիք, չպիտի ընէիք այդ առաջարկը։ Ատոր համար ահա կը յիշեցնեմ քեզի որ դուն այդ մարդոց սերունդին կը պատկանիս և անկէ պէտք չէ որ դուրս ելնես, քանի որ անոնց անունն է որ կը կրես...

Երիտասարդ դուքսը վախով և յուսահատութեամբ մտիկ կ'ընէր իր մօրը խօսքերը, ու կը կարծէր թէ գէշ երազ մըն է տեսածը։

Պաղ քրտինք մը կը թրջէր իր ճակատը։

Իրեն կը թուէր թէ տարօրինակ շունչ մը, իր թաղուած նախնիքներուն սառուցիկ շունչը կ'անցնէր իր մազերուն մէջէն։

Տիկին տը լա Թուռ Վօտիէօ շարունակեց իր խօսքը.

—Տղաս, դուն ալ պարտիս շարունակութիւնը ըլլալ քու պատկանած ընտանիքիդ, անոնց ազնուականութիւնը, անոնց բարձրութիւնը պէտք չէ խաթարես ո և է պառոնի մը աղջկան, ո՛ և Ժան Տըրիէօի մը, որ թշնամին եղած է միշտ մեր ընտանիքին, ի... ն հետ ամուսնանալով։

(Շարունակելի)

նաեան էֆ.ի տրամադրութեան տակ, որովհետեւ միւս 9ը տղաքները իրենց ծնողքներուն կողմէ յանձնուած են Պատ. Թումաեանի, որ վանունք Լոնտոն տարած է։ Էգնատեան էֆ. հիմայ ճամբորդութեան մէջ կը գտնուի եւ իր վերադարձին անմիջապէս պիտի զուգէ իր այդ որդեգիրներով, որոնց մեծերէն 3—4 տղին իր գործարանը պիտի առնէ, իսկ միւսները վարժարան պիտի ղրկէ, մինչ իր խնամքին տակ։ Էգնատեան էֆ. իր դարձին պիտի զուգէ նաեւ Քոնթէս Քոլոննայի տղաքներով։ Ինչպէս յայտնի է թագէոս քոնթ. Փոլազեանի որդին Մադուտա Թումանեա եւ ուրիշ անցեղ երեքտալով քոնթէսին համար, 12 հատ մանչ եւ աղջիկ տղաքներ տարաբարիզ։ Ասոնց մէջ չէին պակսեր ծնողք ունենցողներ ալ եւ այս վերջինները գացած են Բարիզ, Տ. Վռամշապուհ քահ.ին հարցնելու որ ինչ պիտի ըլլան իրենց զաւակները։ Բարիզի մէջ ալ չեն գիտեր թէ ինչ պիտի ըլլան այդ տղաքները. միայն, ինչպէս գրեցինք էգնատեան էֆ.ի քննութեամբ պիտի ճշդուի այս պարագան։ Արդէն, ինչպէս գրած ենք ժամանակին, այդ որբանոցի գոյութեան մասին իսկ պահ մը տարակոյսներ յայտնուած են եւ այժմ ալ յայտնի չէ թէ ինչ վիճակի մէջ կը գտնուի եւ ինչ պայմաններով կը մատակարարուի այդ հաստատութիւնը։

ՊԱՂՏԱՏԻ Ճաղ. Ժողովոյ դիւանը հեռագրով խնդրած է Տ. Ծարութիւն Մ. Պատրիարքէն որ իր տեղապահը կղզէ երուսաղէմ, սակայն երուսաղէմէ պատասխան տրուած է թէ ընտրութիւնը անդադունալի է, քանի որ միաբանական կանոնագիրը կը տրամադրէ որ վիճակային պաշտօններով դուրսը գտնուղ ամէն միաբան պարտաւոր է իսկոյն վերադառնալ Աթոռ, երբ սա իր անմիջական ծառայութեան կը կոչէ զինքը։ Այն չորս վարդապետները որոնք Միաբանական ժողովով որոշուած էին մինչեւ Անոյշեան Վ.ի վերադարձը վարելու իր պաշտօնը, Ս. Մինասեայ գանձատունէն տօնական օրերու համար կարկ եղած զգեստները ևն. դուրս հանելով, դուռը պիտի կնքեն մինչեւ որ գայ նոր լուսարարապետը։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԻՆ ատենապետ Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Ծովհաննէսեան եւ կէս Ազգ. Հիւանդանոց երեքտալով, այցելութիւն տուաւ Տ. Ազան և Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետներուն, որոնք ժամանակ մը ի վեր հիւանդ են և նոյն Հաստատութեան մէջ կը գտնուին։ Ն. Սրբազնութիւնը Հիւանդանոցի միւս կարկերն ալ այցելելով, պատսպարեալները մխիթարեց։

ՊՈԼԻՍ գտնուղ բարձրաստիճան եկեղեցականներ և ծանօթ ազգայիններ ընծրհաւորական նամակներ ուղղած են նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Մեսրոպեանս Սրբազանի, ընորհաւորելով զինքը՝ Արքեպիսկոպոսութեան աստիճան ընորհուելուն առթիւ։

ԹԱՏՐԻԶԻ քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ վ. Դուրեան վաղը Պատարագ կը մատուցանէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։

Ս. ԷՋՄԻԱՆՑԱՑ միաբաններէն Տ. Մեսրոպ Արքեպ. Բարխուդարեան հրատարակած է Ազուանից պատմութեան Ա. հատորը և ձօնած Զմիւռնիոյ առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի, որուն վարդապետութեան օծակիցն է և անոր յանձնարարութեամբ պատրաստած է այդ աշխատասիրութիւնը որ Մեսրոպ Աթեղ.ի 15րդ հեղինակութիւնն է։

ԱՑ ՍԻՒՃՑԱՑՈՍ գտնուղ Տատեան Ցովհաննէս եւ Առաքել պէյերու կողմէ տեղւոյն քահանայ Տ. Յարէն Բիւլիւքեան այցելեց Կիւլպենկեան Պատրիկ էֆենտիի, և անոր կնոջ մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնեց Տատեան գերդաստանին կողմէ։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ՀՈՐՀՈՐԴԸ իր երէկուան նիստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ ենդիրներով.—

1. Ուսուցչ. քննիչ Ցանձնաժողովը նկրկայացուցած էր վերջին անգամ տեղի ունեցած բացառիկ քննութեանց տեղեկագիրն եւ իւրաքանչիւր անձի գանազան ճիւղերու մէջ անցուցած քննութեանց նիշերն յատուկ ցուցակով մը։ յորմէ կը տեսնուէր թէ այս քննութեան մասնակցած էին 40 անձինք որոնց 36ը արդէն պաշտօնի վրայ կը գտնուէին մայրաքաղաքիս վարժարանց մէջ, իսկ չորքը թէեւ անպաշտօն՝ սակայն վկայուած էին թէ պաշտօնով պատրաստ պիտի մնկնէին։

Հորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրը եւ յարակից ցուցակն ու որոշեց քննութեանց արդիւնքը յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր եւ կարեւոր ծանօթութեամբ, եւ օգնական ուսուցչի եւ օգնական վարժուհոյ վկայական տալ հետեւեալներուն.

Տիկին Ակիւլինէ Հալէպլեան, Տիկին Պուշուէի Վարդանեան, Օրիորդք՝ Ագնիս Աչճեան, Ազնիւս Պէրպէրեան, Աղաւնի Գափամաճեան, Աղաւնի Համամճեան, Անժէլ Ցովհաննէսեան, Անահիտ Գարակէօղեան, Արաքսի Գալֆայեան, Արաքսի Կլմճեան, Արմենուհի Ալթունեան, Լօժկնի Տօնիկեան, Թագուհի Չէվիկեան, Հոռոփկ Աչճեան, Մաղկինէ Երէցեան, Հայկանոյշ Եսայեան, Մաթիլտ Ցովհաննէսեան, Մարի Գագմաճեան, Մէհրիւպէ Տէմիրճեան, Նարկիզ Տօղրամաճեան, Նուարդ Շէնթիկեան, Նուարդ Բիւրքճեան, Հռիփսիմէ Թաշճեան, Սրբուհի Թաշճեան, Վերգինէ Ալչըճեան, Վերժին Գէորգեան, Ֆլօրա Շէնօլչէեան։ Անդրանիկ էֆ. Եսայեան, Սահակ էֆ Սարգսեան։

2. Մօտակայ գաւառի մը ազգ. վարժարանի ուսուցչուհիներէն միոյն բանաւոր պատճառաւ եւ անձնական տկարութեան հետեւանօք երկամեայ բացակայութեան առթիւ իւնդիր ծագած ըլլալով անոր թոշակին վճարման մասին, Հորհուրդը ուշադրութեան առաւ զայն եւ նկատելով որ այս տեսակ պարագայից մէջ պաշտօնէից թոշակն ի վաղուց հետէ ընկալեալ սովորութեամբ չի կրնար անվճար թողուիլ, որոշեց այս մտօք հրահանգ տալ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ։

Կարապետ էֆ. Տէմիրեան դրով մը ներկայացուցած էր Տարրկն. դասընթացքի աշակերտաց համար պատրաստած «Իրագիտութեան» դասագրքին ձեռագիրը, լրացուցած ըլլալով՝ ըստ վերջին դիտողութեանց, հարկ եղած սրբագրութիւնները։

Որոշուեցաւ ըստ կանոնի քննութեան ենթարկել այս աշխատութիւնը, և ըստ արդիւնից տնօրինել պարտաւոր պաշտաճը։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Գալֆեան Որբանոցին մէկ սարեկան «Սուրհանդակ» նուիրած է Օր. Արուսեակ Ֆրէնկեան, որ նոյն Հաստատութեան նկատմամբ միշտ հոգածկիր զգացում ունեցած և արդեամբ ալ գոյց տուած է։

Ս. ԷՋՄԻԱՆՑԱՑ միաբաններէն փակակալ Տ. Ղեւոնդ եպսկ.ի անունը նախընթաց օրուան լուրերուն մէջ Տ. Բարթուղիմէոս եպսկ. գրուած էր սխալմամբ։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

20 Փետրուար 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	100.02
Րէժի	(Tab. Turcs)	370.50
Թօնսօլիտ	(R, Turque D.)	30.27
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	128.
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	607.
Թրանսվալ	(Transwal)	144 50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Ս.ԳՕՍ ԱՒԳՈՒՍՏՈՍԵՆ)

ՍԵԼԱՄԼԸԳԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ նստած նոյն մզկիթը գնաց, ուր Ուրբաթի աղօթքը կատարելէ վերջը կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլ. դրօծակատարը, Անգլ. դեսպանատան Ա. Թարդմանը, Անգլ. պահականաւուն հրամանատարը և տիկինը, Ֆրանսական պահականաւուն հրամանատարը, Օսմ. Պանքային տնօրէնը եւ իր քեռորդին, ինչպէս նաեւ իր օգնականը՝ Բանճիրի պէյ, եւ ուրիշ օտարազգի հիւրեր, որոնցմէ ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՈՒՀԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ վրայ նոր և չահեկան տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Վիեննայի թերթերը։ Պուլկար կառավարութիւնը յանկարծակի ի գործ դրաւ այս ձերբակալումը, այնպէս որ մասնախմբերու կազմակերպիչները, վարիչներն ու անդամները ժամանակ չունեցան երկրէն փախչելու։ Պուլկար Վարչութիւնը ժամանակ մը ի վեր կը խորհէր այս բանը, Գերիչխան Տէրութեան ազդարարութեանց և Ռուսիոյ և Աւստրիոյ Կառավարութեանց ազդեցիկ խորհրդոց համեմատ։ Բայց իր ընկերքը գաղտնի կը պահէր Պուլկար Դահլիճը, որպէս զի Մասնախումբերը յանկարծակիի գան, ինչպէս որ եղաւ։ Փետր. 1/14ի չորթի օրը արշալոյսին ի գործ դրուեցան խուզարարներուն դէմ որոշուած միջոցները։ Ներքին գործոց նախարարին հրամաններուն համեմատ, ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Միխայլովսքի վարժապետը և Զօնչէվ զօրավարը իրենց տան մէջ, կէս գիշերէն երկու ժամ ետքը։ Անոնց մասնախմբին քարտուղարը, Պ. Սդոյչէվ, բռնուեցաւ Վառնայի մէջ։ Խուզարարական միւս կազմակերպութեանց ալ գլուխներձերբակալուեցան, որոնց հետ Պ. Սդոյչէվ՝ նախագահ տեղական մասնախմբին։ Միայն Պ. Սարաֆով նոյն պահուն չէ գտնուած Պուլկարիոյ մէջ, արտասահման փախած ըլլալով։ Նոյն ժամուն, հեռագրական հրամաններու համեմատ, ձերբակալումներ կը կատարուէին գաւառներու մէջ։ Լուծուեցան Կոմիտական Մասնախումբը, ինչպէս նաեւ ամէն գաւառային մասնաճիւղերը, և ոստիկանութիւնը գրաւելով անոնց գրասենեակները, կնքուեցաւ տակառաուժարները, թուղթերը, դրամներն ու կահ կարասին, և ի վերջոյ փակեց ուկնքեց բոլոր չէնքերը, որ այս գործին կը ծառայէին։ Ինչ պատրուակով ալ ըլլան, Մասնախմբերուն ապագայ գումարումները խստիւ արգիլուեցան։ Օրինական վաւերացումը տալու համար բոլոր այս վարչային կարգադրութեանց, դատարանի առջեւ պիտի քաշուին ձերբակալուած անձերը ամենքն ալ։ Այս առթիւ հրատարակուեցաւ նախարարական որոշումագիր մը, Ֆերտինանտ իշխանին մատուցուած, որով կը յայտարարէ թէ այս Մասնախմբերը խռովարարական գործ մը կը կատարէին վերջերս, մինչդեռ ի սկզբան չոկ ազգատախնամ և մարդասիրական ձեռնարկ մը ըլլալ կը յաւակնէին, որու պատրուակին տակ, քաղաքական մեքենայութիւններ ի գործ դրած և դրացի երկիրներու մէջ խռովարար նպատակներու ծառայած են չարաչար, և այսպէս վրանգած են Պուլկարիոյ ներքին հանդարտութիւնն և իշխանապետութեան արտաքին յարաբերութիւնները։ Պուլկար Կառավարութիւնը որոշած է կրկնապատկել սահմանապահ զօրախումբերը և ձիաւոր ոստիկաններու չրջուն պահակախումբ մը կազմել։ Այս զգուշական միջոցները ի գործ դնելու և Պուլկարիոյ Իշխանապետութեան անկեղծութիւնն և ուղղամտութիւնը ամէն կասկածէ վեր ցուցնելու համար, երկու հարիւր հազար ֆր. դրուած է ներքին գործոց նախարարին տրամադրութեան ներքեւ։ Պուլկար վարչապետը նոյն օրն իսկ անձամբ այցելելով Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն, ծանոյց ձեռք առնուած միջոցները, որպէսզի իրենց պատկանած կառավարութիւնները վստահ ըլլան թէ Պուլկարիա չի թերանար իր պարտականութեանց մէջ, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։ Վարչապետը բացատրեց թէ այս զգուշական միջոցները սրտէն որոշուած էին, դեռ չստացած այն ծանուցագիրը որով կ'ազդարարուէր Պուլկարիոյ զսպել խռովարար հրոսակներուն մեքենայութիւնները։ Եթէ գործը մէկ քանի օր ուշացաւ, միակ պատճառն այն է որ եղելութիւնները անձամբ ստուգելու համար ներքին գործոց նախարարը սահմանագլուխ գացած էր, և Սոֆիա գառնալուն պէս գործադրել տուաւ յիշեալ զգուշական և պատժական միջոցները՝ խռովարար Մասնախումբերուն դէմ։ Եթէ հարկ ըլլայ, ա'լ աւելի զօրք պիտի ղրկուի, Թող չտալու համար որ խռովարարներ մուտ գտնեն սահմանակից գաւառներուն մէջ։ Որովհետեւ յս խռովարարները կարգ մը մարդոց վնասուելուն պատճառ եղած էին, անոնց համար ալ հոգեհանդիստ մը կատարուեցաւ հետեւեալ օրը (2/15 փետր.) Սոֆիայի Մալր Եկեղեցիին մէջ, և հոգեւոր պաշտօնեան խրատական քարոզ մը ուսաւ, յորդորելով իր ազգակիցները որ մտիկ չընեն չար խրատներու։

—Փետրուար 14 թուով հետեւեալը կը հեռագրեն վիեննական «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» թերթին.— «Սոպրանիէին մէջ, վարչապետ Պ. Տանէֆ յայտարարեց թէ՝ պուլկար ազազակներու ձերբակալումով և անոնց կեդրոնատեղիներու փակումովը, Իշխանապետութիւնը նպատակ ունի բոլորովին չնչել այդ ազազակներուն գոյութիւնը։ Պուլկարիոյ ներքին գործոց նախարարը վերջերս Ռէօսթէնտրիլ և միւս չրջակայ կառավարչութիւններու մէջ քննական պատյտ մը կատարելով, տեղեկագիր մը պատրաստած և զայն ղրկած է նախագահ խորհրդին։ Այդ տեղեկագրին մէջ նախարարը յայտնելով թէ պուլկար ազազակները վատ արարքներու մէջ կը գտնուին և ազազակապետ Զոնչէֆ իրեն բան գործ ըրած է կարգ մը մխամիաներ խաբել, զանոնք չնչելու պէտքը կը չեչտէ։ Այդ տեղեկագրին վրայ ազազակներէն ոմանք ձերբակալուած և փախստականներու նկատմամբ ալ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են»։

—Դարձեալ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» հետեւեալը կը գրէ իր փետր. 14ի թիւին մէջ.— «Պուլկարական իշխանապետութիւնը իր երէկ գիշերուան ընթացքովը ապացուցուց թէ իր նպատակն է ազազակներու մասին խիստ միջոցներ ձեռք առնել։ Ոստիկանները Միխայլովսքի, զօրավար Զոնչէֆ և Սթէնիչէֆ ազազակները, ինչպէս նաեւ անոնց պէս ուրիշներ ձերբակալելով՝ բանտարկած են, փակելով և կնքելով նաեւ անոնց բնակարանները և կեդրոնատեղիները։ Պուլկարական իշխանապետութիւնը այս միջոցներով ալ չպիտի բաւականանայ, և ձեռք պիտի առնէ բոլոր այն միջոցները՝ որոնցմով կարելի պիտի ըլլայ անոնց չարագործական արարքներուն առաջքը առնել։ Հրաման տրուած է արդէն՝ նահանգներուն մէջ զանուող եանքոֆ և Նիքոլոֆ ազազակները եւս ձերբակալել։ Զոնչէֆ, Տոպրոնովսկի մէջ ցկեանս բերդարգելութեան դատապարտուած է։ Միւս ազազակապետներն ալ ուրիշ նահանգներու մէջ թանտարկուած են։ Թիլիպէնն կը հաղորդեն թէ Բէրիսթէրիայի գիւղապետ՝ Նապուլի բնակարանը ազազակներ մանելով, լիչեալին սրունքները կտրեր և վեց տեղէ վիրաւորելէ ետքը՝ դիակը տոպրակի մը մէջ խօթելով ձգեր փաթոր են։»

—«Ազէվնէ»ի մէջ կը կարդանք.— «Նորոտնի Բրավա» կ'ըսէ թէ Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պահմէթիէվ՝ առաջիններէն եղած է հրաւիրող Պուլկար իշխանապետութիւնը, որպէս զի կազմակերպէ վճռական ընկերութիւնները և ազդու միջոցներ ձեռք առնէ խռովարարներուն դէմ։

—Բատօլավօֆի դանձին նախկին նախարարներու դատավարութիւնը, Պուլկար իշխանապետութեան գանձը դատարազ եղած է, 2,361,903 ֆրգ. պահանջելով նախկին նախարարներէն. դատավարութիւնը ամսոյս վերջին պիտի աւարտի։

—Պուտարէշդէն կը հեռագրեն 17 փետր. թուով թէ՝ «Բէչդեր Լոյտ» խօսելով պուլկարական իշխանապետութեան՝ վճռական ընկերութեանց նկատմամբ ձեռք առած միջոցներուն վերաբերեալ, կ'ըսէ թէ այդ միջոցներուն չնորհիւ կարգապահութիւնը և անդորրութիւնը պիտի վերահաստատուին։

ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ.— Գասթամունիի նահանգին վերաքննիչ ատեանի անդամներէն օմանգ պաշտօնակ եղած ըլլալով, անոնց տեղ նորեր պաշտօնի կոչուեցան։

ՔՈՒԼԵՐԱՆ՝ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ.— Պէյրութի նահանգին առողջապահական յանձնաժողովը որոշած է վերցնել Պէյրութի առջեւ՝ Նապլուսի դէմ դրուած առողջապահական չղթան, քանի որ ասենկ մը ի վեր քոլերայէ ո'չ դէպք և ոչ ալ մահ պատահած է նոյն կողմերը։

ՍԱՄՍՈՒՆԻ ԻՇԽԱՆԱԳՈՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Սամսոնէն կը գրեն թէ Մավրոյէնի պէյի իշխանապետութեան գլուխը անցնելէն ի վեր. մեծ բարեփոխում մը առաջ եկած է Սամսոնի անտեսական և ընկերային կեանքին մէջ։ Կղզիին մէջ չատ մը ճամբաներ չինուած են, որոնց գլխաւորին՝ Վաթիէն-Բարլովասի երկարող ճամբուն համար 40,000 ոսկի ծախք դացած է։ Վաթիի նաւահանգստին ամբարտակը աւելի երկարած է, և հիմակուան դիրքին մէջ նաւերուն ապահովութիւնը ամէն կերպով կ'երաշխաւորէ։ Կարգապահութիւնն ու անդորրութիւնը ամէն կերպով յաղթացուած վիճակի մը հասած են, չնորհիւ ոստիկանական մարմնոյն աքանչելի կազմակերպութեան որուն վրայ յատկապէս մը խնդրած չէր վերջերս իշխանապետութիւնը՝ կայս. կառավարութենէն։ Վերջապէս գիւղի և ծխախոտի վաճառականութիւնը նչանակելի թռիչ մը առած են։ Նամակագիրը այս տեղեկութիւններէն վերջը, կը յիչէ ճամբաներու, նաւահանգստի չէն.ի համար եղած ծախքերը և կ'եզրակացնէ թէ կղզիին անտեսական բարգաւաճումին նոր զարկ մը տալու համար պէտք կայ տեղանաւորական հաստատութեան մը հիմնարկութեան, որուն համար իշխանապետութիւնը պէտք եղած ձեռնարկները կ'ընէ։

ԷՐԷՁԼիի ԱՇԽԱՏԱՒԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—Զրոյց կը չրջի թէ Տէօյչէ Պանք, որուն քով կը գտնուի Անատոլուի երկաթուղւոյ բաժնեթուղթերուն կարեւոր մէկ մասը, բանակցութիւններ կը կատարէ գնելու համար Էրէյլիի ընկերութեան իրաւունքները։ Եթէ այդ տեսակ կարգադրութիւն մը տեղի ունենայ, Տոյչէ Պանք մէկ կողմ պիտի ձգէ Զոնկուլտաքի նաւահանգստին չինութիւնը որ չէ աւարտած տակաւին, և Հայտարփաչայի ու Տէրինճէի (Իզմիտի ծոց)նաւամատոյցներուն միջոցաւ պիտի կատարէ, Էրէյլիի ածխահանքերուն արտադրութիւնը։

ԹԱՐՄ ԶՈՒԿՆԵՐ.— Օտար երկիրներէ եկած թարմ ձուկերէն, կայս. իրատէով, 8% ներածման տուրք պիտի առնուի։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ մայրաքաղաքին դեսպանը՝ կոմս Սթէնպոք, իր կնոջը հետ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն, դիւանագիտական ասպարէզէ քաշուիլ որոշած ըլլալով։ Այս առթիւ, դեսպանը և կինը երէկ իրիկուն ճաշի հրաւիրուած էին կայս. Պալատն մէջ։

ՄԱՔՐԱՒԱՂԱՒԻՒ ֆրանսական դեսպանատան քարտուղարը՝ Պ. Մառիւժուլ Բարիզէն մեկնած է փետր. 19ին, մայրաքաղաքս գալու համար։ Պ. Մառիւժուլ զաւակն է ֆրանսայի հանրագոյա չինութեանց նախարարին։

ՈՂԵԼԻՑ ըմպելիներու գործածութեան վնասներուն մասին յօդուածներ և գրքիւններ կ'երեւին դարձեալ Թուրք թերթերուն մէջ։ Մեր Թուրք պաշտօնակիցներէն «Մալիւմաթ» գրական չաբաթաթերթը՝ իր վերջին թիւին մէջ հրատարակած է Օսմ. լեզուի ծանրագոյն ուսուցիչ Սաեփան էֆ. Կուրտիկեանի մէկ գեղեցիկ ուսանուածը, որով բացատրած է թէ ի՛նչ մեծ չարիքներ յառաջ կը բերեն ըմպելիները, ուրիկ ըզգուշանալ պարտք է ամէն ողջամիտ մարդու համար։

Ֆիլիպիէնն մզ գրուած նամակ մը, որ հրատարակուած էր լրագրոյս յունվար 28ի թիւին մէջ՝ նկարագրելով երկու Հայերու միաժամանակ մահը, տեղեկութիւններ կուտար մանուածրապէս Բարեզ ազա Մկրտիչեանի նկատմամբ։ Այդ յարգելի ծերուին, հակառակ մեր թղթակցին ակնարկութիւններուն, ծանօթ էր Պոլսոյ մէջ իր ազնուաւորական գործառնութիւններով, եւ որքան ուղիղ մէկը գործի ասպարէզին մէջ, նոյնքան պատուաւոր անձ մը ճանչցուած էր թէ՛ Հայ եւ թէ օտար ընկերական չրջանակներու մէջ, և ամենուն համաբոսմբ կը վայելէր. հետեւաբար կ'երեւայ թէ սըխալ լուրի մը վրայ հիմնած է մեր թղթակիցը իր տեղեկութիւնները, ներկայացնելով հանգուցեալը իրրեւ բարեկամ ըմպելիքի, ուրկէ խոյս տուած է ան իր բոլոր կեանքին մէջ։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՏՈՒԱՄ.— Բէյ-Ղլայի մէջ Մարքօ Տիէրքոֆ անուն մէկը փողոցը Էլլենա Զոնովա անուն աղջկան կը հանդիպի եւ կը յայտարարէ թէ երկու տարիէ ի վեր կը սիրէր զինքը. Մարքօ այս յայտարարութենէն ետքը, կ'առարկէ աղջկան ամուսնանալ։ Դեռատի աղջիկը սակայն կը մերժէ բուռն կերպով, որուն վրայ Մարքօ, կատղած, դաշոյնը Էլլենային կուրծքը կը մխէ մահացու կերպով վիրաւորելով զայն։ Այս ոճիրէն ետքը Մարքօ կ'երթայ անձնասպան ըլլալու։

ԱՒՍԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սինոպի գաւառին մէջ բազմաթիւ չարագործներ աւարառութիւններ ի գործ կը դնէին, արշաւներ յարձակելով և գիւղացի բնակչութեան և ճամբորդներու վրայ յարձակելով։ Վերջերս ասոնցմէ 37ը ձերբակալուած են, դիմադրութիւններէ ետքը։ Ոստիկան զինուորներու եւ վերոյիշեալ աւազակներու միջեւ մղուած կռիւին միջոցին, ամենէն ազնիւ ոճրագործ աւազակներէն մէկը, Ալիճան Օսման, իննկեր մեռաւ է։

ՕՍՄ. ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԹԱՏԵՐԱՒՈՒՄԸ իր անդրանիկ ներկայացումը պիտի տայ վաղը ժամը 3ին, Գոնգորտիայի թատրոնին մէջ։ Ներկայացուելիքը խաղն են ԹԷՆՈՐ ՏԱՄՊՏԷՐԼԻՆԿ ,գալեչտ 1 ապրար, օրուն պիտի յայտնուէ երեք ապրարեածով կատակերգութիւն մը, ԹՈՒՐԻՆԷԼԻՆ ԱՒՐԻՆԵՐԸ։ Մուտքի գիներն են.—Օթեակ Ա. կարգ՝ 108 ղ. Բ. 80, Գ. 50, թիկնաթոռ 20, Բ. կարգի թիկնաթոռ՝ 15, Սթալ՝ 10, Բարատի 5 ղ.։ Ապահով ենք թէ թատերասէր հասարակութիւնը համակիր ընդունելութեամբ մը պիտի քաջալերէ այս նոր ձեռնարկը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 19 փետր.— Այսօր վերս. կրնաւ Իւմպէռ-Բաթոյի դասը։ Ընդհ. դատախազը պահանջեց անպարտ արձակել Տէր և Տիկին Իւմպէռը և Օր. Մառի Տօրինեաքը։ Վճիռը հետաձգուեր երկուշաբթի պիտի տրուի։

ՀՌՈՄ.—Երեսի. Ժողովը 63ի դէմ 269 ձայնով մերժեց Պ. Միրապէլլիի առաջարկը, որով կը հրաւիրէր կառավարութիւնը զեղչել զինուորական ծախքերը։ Վիճաբանութեան միջոցին վարչապետ Պ. Մանարաէլլի յայտարարեց թէ զինուորական ծախքերը կը համապատասխանեն երկրին կարողութեան։ Պէտք չէ, ըսաւ, անկարողութեան մատնել Իտալիան։ «Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք, բայց ոչ թէ անպէն խաղաղութիւնը, եթէ կը փափաքինք որ Իտալիա իրեն վայել տեղը գրաւէ աշխարհի մէջ։»

ՎԻԵՆՆԱ.—Երեսի. Ժողովին մէջ, զինուորական օրինագծին վրայ կատարուած վիճաբանութեան ատեն, պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը երկրին իսկոյն անհրաժեշտ պէտքերը միայն նկատողութեան առած է այդ ծրագրին մէջ, և յորդորեց Ժողովը՝ քուէարկել օրինագիծը՝ ի նպատ երկրին որ պէտք ունի լաւ և զօրաւոր բանակի մը։ Ժողովը երկրորդ ընթերցումով ընդունեց այս օրինագիծը։

ՊՐՈՒՆՎԻՒԿ.—Պրունվիքի աւազաժողովը միաձայնութեամբ որոշեց պահանջել կառավարութենէն, որ ժէզիւիդներուն թոյլ չտայ Գերմանիա դառնալ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երկ երեկոյ գոցուեցաւ	32.32½
Ամենէն բարձր գինը	32.35
Երեկուան վար գինը	32.27

ՐՈՒՄԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր.	124.50
Երեկուան բարձր գինը	125.
» վար »	124.
Բարաթ	» 496
Լիվրեանէն Քրէտի Ֆոնտէ	» 266.50
Լորիում Ֆր.	80.50
Շերքէթը Այրիյէ Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէս. Ֆր.	419.
Թրամվայ բաժնեթուղթ Լ. Օ.	6.15
» պարտաթուղթ Ֆրք.	494
Թրանսվասլ Ֆր.	143

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ Ղ.	108.06
Անգլիական ոսկի	110.04
Ֆրանսական ոսկի	87.24
Քրիմից	51.05
Բօլ	90.
Ռուպլի թղթադրամ	8.61
Լոնտոն 3 ամիս	111.02½
Բարիզ	22.71¼

ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲՈՒՐԻԶ 19 Փետր.

Քրէտի Լիոնէ	1130.
Իտալ. Ռանթ	102.50
Օսմ. Մաքս	479

ՊԵՐԼԻՆ 19

Ռուս. Երկթ.	132.70
Ռուբլի (100ը)	216.12
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.32

ԼՈՆՏՈՆ, 19

Անգլ. գօնս.	92.63
Օսմ. Դոնս. սէռի B.	60.50
» » » C.	32.37
» » » D.	30.
Պանք Օթթօման	14.12
Օսմանիէ	.—
Զէք Լոն.ի վրայ	25.370

ՎԻԵՆՆԱ 19

Ռուս. Երկթ.	120.50
Օսմ. Րէժի	349.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	240.

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Մ. Ծակոր էֆ. Գալըգճեան, ի Սիվրիհիսար, ինչպէս ամէն տարի, նպաստ եւ այս անգամ հանգանակութեան ձեռնարկելով, տեղւոյն բարեսէր տղայիններէն 436 դոյգ բրդէ գուլպա հաւաքած եւ ուղարկած է ի նպաստ Հիւանդանոցիս։

Առ այս Հոգաբարձութիւնս կը փութայ իր խորին չնորհակալիքը յայտնել յիշեալ էֆ.ին, որ ամէն առթիւ յօգուտ Հաստատութեանս աչխատելէ չի դադրիր, եւ տեղւոյն նուիրատու Պատ. աղգայնոց, որոնք իրենց սոյն նուէրով հաճեցան մխիթարել հարիւրաւոր պատրպարեալներ՝ ներկայ ձմեռնային եղանակին մէջ։

* * *

Հանգուցեալ այրի Տիկին Նուրիձա Գ. Պօտոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրած են Հիւանդանոցիս՝ Տէր եւ Տիկին Մխ. բան էֆ.Թէքէեան ի Մարսէյլ՝ 162 ղ., Կարապետ էֆ. Թէքէեան ի Ձեյօվա՝ 108։

Հանգուցեալ այրի Տիկին Փեփրոնէ Ե. Կիւմիւշեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108ական ղ. նուիրած են Հիւանդանոցիս՝ Տէր եւ Տիկին Գառնիկ էֆ. Համբարձումեան, Օրիորդ Երանուհի Ե. Կիւմիւշեան։

(Կնիք)

ՇԱԳԻԿ չաբաթաթերթի այս օրուան թիւը հրատարակուեցաւ, հետեւեալ չահեկան լուծանդակութեամբ.— Խմբագ. չաբաթուան կեանքը.— Թէ ինչո՞ւ կիրկայ ամուսնանալ. (Նորավէպ մը մենախոհութեան ձեւով)՝ Գրանիկ.—Մշուչին մէջ (Ազատամարտի յիշատակներէս)՝ Մ. Շամտանճեան.— Քրոնիկ. Լուրեր զանազան ու զարմանազան (Ոտանաւոր)՝ Աբիսողոմ.— Անհաճոյ երեւոյթներ Ամերիկայի հրապարակին վրայ.— (Սբանախութեան եւ նուիրատուութեան մը առթիւ)՝ Արգոս.— Գիտութիւն եւ գեղարուեստ. Թոլսթոյի գեղագիտական դատաստանները՝ Գրիչ.—Մեր հորիզոնէն, Նոր գիրքեր, Հոսկէ հոնկէ, Գիտական. M'aimait (անտիպ ոտանաւոր) ե. Տէմիրթաիպաշեան.— կազմախոր՝ Ա. Փանոսեան.— Ի՞նչ կ'ըսէն բժիշկները. Հրաւէրներ՝ դժուարամարսութեան դէմ. (Ոտանաւոր) Տր. Մեսրոպ.— Կանանց բաժինը՝ Սեզան մը ի՞նչպէս կը յարդարուի.— Քաղաքական. Կացութիւնը՝ Մ. Շ.— Տնտեսական կեանք. Մրցումը և Պոլսոյ հրապարակին կացութիւնը՝ Ե. Գ.— Լուրեր՝ Հազարաւոր մէկ գիտելիք. 60000 ֆրանք չհանած մարտ ամսուան մէջ։

Հատը 40 փարա

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՕՆԿՐՈՒԱՋ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՊՈՒՏԱԲԵՇԴ

ԿԵԱՆՔԻ ԵՒ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐ. — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐ.

Սոյն ընկերութեան պայմանները Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն աւելի նպաստաւորներն են։ — Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով եւ անժրտելի գրաւով — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց, չափաւոր ժիր մասնակցութեամբ եւ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ տոկոսի սակերով, որպէս նաեւ աղչկանց դրամագիրի ու մանչ աղայոյ դրամագլխի կազմութեան եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։ — կ'արժէ ուրեմն ամէնուր ապահովագրուիլ առաջ անգամ մը ընկերութեանս պայմանները աչքէ անցընելէ։ — Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՕԼԻՍ, ՊԱՐՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ — ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐՏԱԿԱՎՈՐ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՄԱՐԴԻՔ ՆԱ ՊԱՐՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

ԱՆԳԻՐԸ

Ուշ եղաւ որ հարցուի թէ ինչու Ս. Սարգիս աղջիկ գողցող և պարթեւ Ս. Հայրապետը Մենծ-Պապուկ կ'ըլլան, և Ս. Վարդանանցին այգուց կ'ըլլայ,— Ըսէք, նորաշրջարակուած Անգիր Դեպրութեան Բ. հատորի Դ. տետրին մէջ գրուած է։

Դին ամբողջովին՝ 25 դր.։
Բաժանեան՝ 10 դր.։
Դիմել Պաղտատլեան գրատուն, Սուլթան-Համամ թիւ 14։ 3—1

ՕՍՄ ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 1902 ՀՈԿՏ. 31Ի

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի
Ագենթուղիներ չգանձուած	5,500,000.—
Դրամարկղ Պոլսոյ մէջ	2 100,762.36
Դրմիկդ գտաւառներու մէջ	137,300.—
Անգլ. ֆրանս. և Գերմ. արժէթ.	1,760,167.68
Ուրիշ արժէթուղթեր	2,337,393.78
Ջանազան մարդհանիներ	1,694,684.07
Ելմտ. պաշտօն. ընթացք հաշիւ	2,250,763.85
Ընթացիկ հաշիւներ	3,111,852.38
Ապրանքի ևն. փոխարէն	4,839,991.32
Աշխարհկալուածք	285,264 50
Ջանազանք	117,937.21
	Օսմ. ոսկի 23,736,150 13

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի
Դրամագլուխ	11,000,000—
Պահքառմաններ	1,179 759—
Վճարելի մարդհանիներ	1,465631.55
Պահեստի տրուած գրամ	1,371596.41
Ընթացիկ հաշիւներ	7,456636.85
Վճարելի չահաբաժին	14035.40
Պահեստի գրամ	807163.94
Ջանազանք	477306.75
	Օսմ. ոսկի 23,786,120.13

Այս ցուցակը վաւերական է

Տնօրէն Ընդ. Հաշուակալ Ընդ. Տնօրէն
Ա. ՆԻԱՍ Օ. ՊՐԱՆ Կ. ՕՊՈՒԱՆՕ

ՀԱՄԻՏԻՒԷ ՓԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ֆէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած փէսի գործարանին արտադրած փէսերը չատ գեղեցիկ են, և երբ երկուքն, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը առնուն։ Մեր նպատակը արդէն սապէս կրնանք ամփոփել։— Մրցիլ արտասահմանին եկած փէսերուն հետ՝ չափազանց ժան ծախելով, մեզ գործարանը յառաջ տանիլ, և այս ձեր մանուածքին մէջ քիչ չահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ փէսի վաճառման կեդրոնատեղին է։—

Պոլիս, Պանչգաբու, Թրամվէյի ճատտեն, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիշեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն տեսն իրենց ճաշակին համեմատ չատ գեղեցիկ փէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Ասկէ առաջ 13 դր.ի ծախուած մէջը ապրլազով փէսերը 8½ դր.ի։ — 10 դր.ի ծախուած մէջը կրկնակ փէսլիները՝ 7 դր.ի,—8 դր.ի ծախուած մէջը խոշորով փէսերը՝ 5½ դր.ի։—5 դր.ի ծախուած մէջը տիպերով ծածկուած փէսերը՝ 4 դր.ի։ Անոնք որ Համիտիէ փէսի գործարանին փէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մեկ կողմէն արտասահմանի փէսերը առնելով չաքաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ծանծրոյթէն և աւելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն փէսեր գործածելու առիթը կ'ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր փէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Մինրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առևտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ փէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 դր.նոց թղթադրշմ ղրկողներուն անմիջապէս 5 փէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը կը պիտի ղրկուին։

Մեր հացէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութենէն ամէն կողմերէն առնուած յանձնարարութիւնները մէկ տետրակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատունս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։

90-3

ՏԱՆ ԵՐԲՆՈՒԹԻՒՆԸ

զուարճերուն աչաց պայծառութիւնէն կը կախուայ. երբ անոնց աչքը կը գունատի մտածմունքի և նեղութեան պատճառ կը լլայ։ Եթէ պապէս տկարացած տեսնէ մը

Շիշերու վրայ տասը աշակերտուհին ընել պէտք է։
22

SCOTT'S EMULSION

տրուի առաջուներին չատ մը կը վերադառնայ և մտածմունքը կը դադրի։ Վանգի Լոգոթի Խազագրութիւն հիւանդութենէն գեմ կը գնէ, և զաղայքը զօրաւոր մեծնալու ի՛օգտ և անոնց աչքերը փայլուն և զուարթ կը պահէ. փշտ

ԼՈԳՈԹԻ ԽԱՉԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

պահելու է. Լոգիկոյ գՀԱՀ և Հեր զանազանները դիշեր ու ցորեկ ցաւերէ և յուսահատութիւններէ կը փրկէ։ Ուշադիր պէտք է ըլլալ որ շիշը վրան այս նշանով վարդագոյն փաթիլներ մը ունի։ — եթէ կ'առնենք

ԼՈԳՈԹԻ ԽԱՉԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

փշշկութիւն առած կ'ըլլաք։

Բոլոր դեղատուներէն և դեղագործներէն կը ծախուին։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ԲԱՐԻՋ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԼՆԳԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած փաս	252	միլիոն ֆրգ.
1900ին գանձուած ապահովագիր	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած փաս	120	միլիոն ֆրգ.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագիր	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակայոյցերով։

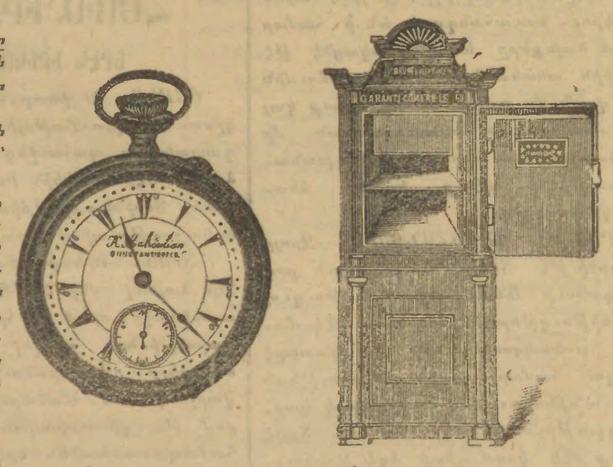
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը.

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԻՐԻՃԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ՊՈՂՈՏԱՑԻՆ ՎՐԱՑ ԹԻՒ 24 ՓԷՕՐԻՒԻԻ ԽԱՆԻՆ ՏԱԿԸ

ՀՆՈՒԹԵԼԻ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Մեր այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին եւրոպայի ամենէն նշանաւոր գործարաններէն բեր ուած գրպանի ընտիր ժամացոյցներ՝ ոսկի է, արծաթէ, ոճ-էյ-ոէ և նիքէլէ, ինչպէս նաեւ սեղանի վրայ դրուելիք և պատի ժամացոյցներ, որոնք կրնան լարուիլ 24 ժամը, չաւաթը կամ 15 օրը անգամ մը։ Կը գտնուին ոսկի, արծաթ չղթաներ, ապարանջաններ, օղեր, և նուէր տալուելու յարմար ընտիր առարկաներ։ Վերոյիշեալ օ-ոէ-է (նիվ Յորք կնիքով) ժամացոյցներու գինն է 100 դր., մէկ կողմը ապակիով արծաթ 132 դր., և երկու կողմը կափարիչով արծաթ 140 դր.։ Դրպանի ժամացոյցներու մէջ մասնաւորապէս կը յանձնարարուին «Նիւ-Յորք» կնիքը ունեցողները, որովհետեւ ասոնք քրօնօմէդրոյի նման լաւ կը բանին։

Այն դրամարկղը որուն պատկերը կ'երեւայ, Վիեննայի հռչակաւոր Bruder Hesky գործարանին կը պատկանի. ուշադրութիւն ընելու է այդ կնիքին զոն չունեցողը կեղծ է։ Այս վիեննականներէն զատ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ բոլոր եւրոպական գործարաններու չատուկ անպէ. ընտիր և չաք դիմացկուն դրամարկղներ ալ, որոնց գինն է 3½ Օսմ. ոսկի միայն. գաւառներէն եղած պատուէրները մեծ խնամով և փութով կը գործադրուին։ 72—40

Բիլօնոց Վիեննական դրամարկղներու գիներն են

170 մէկ կղպանքով	6	Օսմ. ոսկի	332 քիլոնոց երեք կղպանքով	10	Օսմ. ոսկի
170 երկու »	7	» »	400 » » »	12	» »
250 » »	8	» »	500 » » »	14	» »

ՀԱՓԻՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը որ հանդերձեղինաց վաճառատուներուն էն հինը և էն նշանաւորն եղած է, ընաւ իր անունը և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը, Գ. Էրմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ալ աւելի կանոնաւորութիւն մտցուցած է։

Կը ծանուցանէ յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի չրջականները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղինաց վաճառատուները Գ. Էրմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեռերսպուրկ, իրեն չատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ, ԱՄԼԻՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈՓԵԿԱՒՈՐՈՎ ԵՒ ՇՈՓԵՆԱՒՈՎ ՈՒՂԻՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաեւ ՀԱՑԵԼԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կառուցուն դէմ,

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած 10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար 122,000,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ միւսուց հատուցում 249,400,000 »
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագիրն և տոկոս 54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Գինէին Ընկերութեան յԱրեւելս Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ ԹԻՕՏՕՐ ՐՒԲՐԻՆ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՆ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, կ. Պոլիս Մուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի չխնայեն իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ազան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւով մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հակել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 դրուշ, սակարկութիւն չկայ։

Ա֊ժամ ևւտուկներ
Դ֊իմացկո՛ղ ևւտուկներ
Գ֊եղեցի՛կ ևւտուկներ

Մնաուկները" տուներուն ամենէն անհրաժեշտ գոյքերը կը կազմեն. բայց այս մնաուկները երեք յատկութիւն պէտք է ունենան. դիմացկունութիւն, աղուորութիւն և ասոնց հետ մէկտեղ ժամնութիւն, ինչ որ քիչ մը դժուար կը համաձայնի առաջին երկու պայմաններուն հետ։ Սակայն ՄԱԳՈՒՈՏ Է՛Ֆ. ԴՐԼՃՃԵԱՆ յաջողած է այս երեք պայմանները իրարու միացնել, և եթէ կ'ուզէք ունենալ ԱԺԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈ՛ՂՆ և ԱՂՈՒՈ՛Ր մնաուկներ՝ դիմեցէք

ՄԱԳՈՒՈՏ Է՛Ֆ. ԴՐԼՃՃԵԱՆԻ

որուն խանութը կը գտնուի

Կ. Պոլիս, Էմին Զօղլի֊ֆոդէ֊է

ուր ինչպէս մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն, նոյնպէս գաւառներէն մնաուկի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ կընդունուին։ 50—18

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ,,Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

կը տպուին ամէն տեսակ
ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵԼՆ.
ԳԻՐՔԵՐ, ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ, ՄԱՀՀՈՒՃԱԿՆԵՐ
ՆԱՄԱԿԱՒ ԳԼՈՒԽՆԵՐ
և
ՋԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՅԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կես օրէն վերջ, բերքը առաւօտեցերք ելլելուն համար

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գլուխը. 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարմնիքի համար ամէն տեսակ չաքաղնէներ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու չատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս չանձն նարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ Ֆոնտանս և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքները

Գաւառներէ եղած յանձնարարու։ Թիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժան են։ 104—24

ՉԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՒԻ ԹՈՒՂԹ

ԹԻԻ 14- ԹԻՒԹԻՒՆ -14 ԹԻՒ
ԿԵՕՄՐԻԻԿԻ

Այս սիկաւի թուղթերը, որոնք խաբիսխ նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տոկունութեան հետեւանօք մեծ չայողութիւն գտած ըլլալով, չատ մը կեղծերը երեւան ելած են. կեղծարարներուն դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէև, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն քուղթերու տեսակին, ինչպէս նաեւ թիւ. թիւն կեօմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան չատուկ վաճառանիշին, որով. հետեւ ծախավաճառներէ ոմանք, աւելի սակ չտեղու փափաքով, չաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր քշել կ'աշխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել Խաբիսխ նշանին, և թիւ. 34 թիւթիւնն կեօմրիւկիի պողոտային վրայ եղած վաճառատան վաճառանիշին։ 78-22

թէչ, խնայողական նախաճաշ
թէչ, մննդարար
թէչ, մարսողական
թէչ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան ամէն տեսակ կը հանդիսի Հնդկաստանի, Սէյլանի, Ջինի և ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'ապահին։ Այս անգամ հասած և հասնելիք լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գնով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու թէյեր չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՒՏՏՒՈՅ ԱԼԷՄՏԱՒՈՅ վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—27

ԴԱՀԱՒԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱՀԱՏԱԿ

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

Ասիտուլօ-Քարպօնիք բնական հանքային ջուր

ՆԱՐԶԱՆ

Զովացուցիչ ու մարսեցնող պատուական սեղանի ըմպելի

Խիստ օգտակար է հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար.—

1. Մինդամութեան անբաւականութիւն։
2. Ջարաչար յոգնութիւն։
3. Միզափամփուշտի քրոնիկ իլուածք։
4. Միզափամփուշտի ւլբէոթիւ։
5. Ծնցուղի իլուածք։

Գրաւոր նեակ և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ղալաթիա Լոյա խան, մաքսատան դէմ։

Մնաուկին գինն է 190 դր. (90 չիլ). կէս մնաուկին գինն է 95 դր.։

ԼԱ ԿԱՐՏԻԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

26 ԱՎԸՆԻ ՏԸ Լ'ՕՐԼԻՐԱ ԲԱՐԻՋ

Շատ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ տուներ խաներ, մթերանոցներ, գործարաններ ևլն. ևլն., ինչպէս նաեւ անոնց մէջ գտնուած ապրանքները և կարասիները՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Արագ եւ կանոնաւոր վճարումներ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԷՐՆԷՍՏ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, 67

Գոհացուցիչ քանիսիոններ կը ծրուին ծանօթ միջնորդներու։ Տնօրէնը մինչեւ 5 տարի ժամանակ կուզէ այն քաղաքներուն մէջ ուր ներկայացուցիչ չունի։ Լաւ յանձնարարագիրներ կը պահանջուին։ 52—23